॥ आ नो भद्राः क्रतवो यन्तु विश्वतः ॥

‘ઉત્તમ વિચાર દરેક દિશામાંથી મને પ્રાપ્ત થાઓ’

પ્રિય વિદ્યાર્થીઓ,

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી પરિવારના તમામ સદસ્ય વતી આપ સૌને હૃદયપૂર્વકની શુભેચ્છા અને અભિનંદન પાઠવું છું.

ભારતરત્ન ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકરજીની પુણ્યસ્મૃતિમાં ગુજરાત રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા ઈ.સ. 1994માં યુજીસી અને ડિસટન્સ એજ્યુકેશન કાઉન્સિલની માન્યતા પ્રાપ્ત આ યુનિવર્સિટીની સ્થાપના કરવામાં આવી. આ યુનિવર્સિટીમાં આજ દિન સુધી ઘણાં વિદ્યાર્થીઓએ ઉચ્ચ શિક્ષા પ્રાપ્ત કરી છે. વિવિધ વિષયના વિવિધ અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કરી વિદ્યાર્થીઓએ વિવિધ ક્ષેત્રમાં પોતાની ઉજ્જવળ કારકિર્દીની તકો પ્રાપ્ત કરી છે. રાજ્ય સરકારના વિવિધ વિભાગ હોય, ખાનગી કે વ્યવસાયિક ક્ષેત્ર હોય કે પછી, કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા આયોજિક પ્રશાસનિક સેવાઓ અને વિવિધ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા હોય; આ દરેક સ્થાને સફળતા પ્રાપ્ત કરી પોતાના જ્ઞાન અને કૌશલ્યના બળે આ યુનિવર્સિટીના વિદ્યાર્થીઓએ આગવું સ્થાન પ્રાપ્ત કર્યું છે.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકરજીની 125મી જન્મજયંતિના ઉજવણી વર્ષ દરમ્યાન જ ગુજરાત રાજ્ય સરકારશ્રીએ આ યુનિવર્સિટીને અત્યાધુનિક ‘જ્યોતિર્મય પરિસર’ની ભેટ આપી સ્વર્ણિમ સંકલ્પ પૂર્ણ કર્યો છે. યુનિવર્સિટીના સત્તામંડળ દ્વારા આ ‘જ્યોતિર્મય પરિસર’ ખાતે આગામી શૈક્ષણિક સત્રથી નિયમિત અભ્યાસક્રમો શરૂ કરવા, વિવિધ દૂરવર્તી અભ્યાસક્રમોની પરામર્શન બેઠકોનું આયોજન કરવા, તેમજ વિવિધ પરીક્ષાઓના આયોજન માટેની તક પૂરી પાડવાનો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો છે. આ પહેલથી હવે રાજ્યમાં આવેલ વિવધ અભ્યાસકેન્દ્રો ઉપરાંત યુનિવર્સિટીના ‘જ્યોતિર્મય પરિસર’માં પણ વિદ્યાર્થીઓને વિવિધ વિષયોનું જ્ઞાન અને માર્ગદર્શન પ્રાપ્ત થશે. આ યુનિવર્સિટી તેમના તમામ દૂરવર્તી શિક્ષણ સાથે સંકળાયેલા વિદ્યાર્થીઓને સ્વ-અધ્યયન સામગ્રી પુસ્તકરૂપે પ્રદાન કરે છે. આ ઉપરાંત પણ, આ અભ્યાસ-સામગ્રી યુનિવર્સિટીની વેબસાઇટ પર વિનામૂલ્યે કોઈપણ જ્ઞાનપિપાસુ માટે ‘OMKAR’ના માધ્યમ દ્વારા ઉપલબ્ધ છે. ગુજરાત રાજ્યના છેવાડાના વિદ્યાર્થીઓને તેમજ વિવિધ ક્ષેત્રે વ્યવસાય કરતા લોકોને આ યુનિવર્સિટી દ્વારા ઉચ્ચ શિક્ષણની સહજ તક પ્રાપ્ત થઈ શકે તે તે હેતુથી યુનિવર્સિટીના ‘જ્યોતિર્મય પરિસર’માં અભ્યાસક્રમ સંબંધિત તમામ સુવિધાઓ ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવશે.

‘ઉત્તમ વિચાર દરેક દિશામાંથી મને પ્રાપ્ત થાઓ’ - આ વિચારને અનુલક્ષી રાજ્યની વિવિધ યુનિવર્સિટીમાંથી તથા ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રે કાર્યરત વિષયનિષ્ણાંત તજ્જ્ઞશ્રીઓનું માર્ગદર્શન પ્રાપ્ત કરવામાં આવશે. આ શિક્ષારૂપી યજ્ઞમાં જ્ઞાનની આહુતિ સ્વરૂપે ઉત્તમ વિદ્યાસંપુટનું આહ્વાન કરવામાં આવશે, જે દ્વારા આ યુનિવર્સિટીના તમામ વિદ્યાર્થીઓને શ્રેષ્ઠ માર્ગદર્શન મળી રહેશે. આગામી દિવસોમાં આધુનિક તકનીક દ્વારા યુનિવર્સિટી સ્થાપિત સ્વાધ્યાય રેડિયો અને સ્વાધ્યાય ટેલિવિઝનના દૂરવર્તી માધ્યમથી રાજ્યભરના વિદ્યાર્થીઓને ઘરબેઠા શિક્ષણ ઉપલબ્ધ થશે. રાષ્ટ્રનિર્માણમાં પોતાનું મહત્તમ અને શ્રેષ્ઠ યોગદાન આપી શકે તેવા યોગ્ય નાગરિકોનું નિર્માણ કરવું, એ આ યુનિવર્સિટીનો પ્રાથમિક ધ્યેય છે.

આ તબક્કે વિદ્યાર્થીઓને અનુરોધ કરું છું કે, ગૌરવ પ્રાપ્ત કરવા પૂર્ણતા જરૂરી છે અને આ પૂર્ણતા પ્રાપ્ત કરવા **‘स्वाध्यायः परमं तपः’** એટલે કે નિરંતર પુરુષાર્થ કરવો ખૂબ જ જરૂરી છે. પ્રિય વિદ્યાર્થીઓ, આ યુનિવર્સિટી સાથે સંકળાયેલા તમામ અધ્યાપકમિત્રો આપની પડખે ઊભા રહી આપને સતત માર્ગદર્શન પૂરું પાડશે. આ સર્વ તકોનો લાભ મેળવી તથા યોગ્ય પુરુષાર્થ થકી આપ શ્રેષ્ઠ દિશામાં ગતિ કરો એવી શુભેચ્છા.

ભવદીય,

ડૉ. પંકજ એલ. જાની

કુલપતિ

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

યુનિવર્સિટી ગીત

સ્વાધ્યાયઃ પરમં તપઃ
સ્વાધ્યાયઃ પરમં તપઃ
સ્વાધ્યાયઃ પરમં તપઃ

શિક્ષણ, સંસ્કૃતિ, સદ્‌ભાવ, દિવ્યબોધનું ધામ
ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી નામ;
સૌને સૌની પાંખ મળે, ને સૌને સૌનું આભ,
દશે દિશામાં સ્મિત વહે હો દશે દિશે શુભ-લાભ.

અભણ રહી અજ્ઞાનના શાને, અંધકારને પીવો ?
કહે બુદ્ધ આંબેડકર કહે, તું થા તારો દીવો;
શારદીય અજવાળા પહોંચ્યાં ગુર્જર ગામે ગામ
ધ્રુવ તારકની જેમ ઝળહળે એકલવ્યની શાન.

સરસ્વતીના મયૂર તમારે ફળિયે આવી ગહેકે
અંધકારને હડસેલીને ઉજાસના ફૂલ મહેંકે;
બંધન નહીં કો સ્થાન સમયના જવું ન ઘરથી દૂર
ઘર આવી મા હરે શારદા દૈન્ય તિમિરના પૂર.

સંસ્કારોની સુગંધ મહેંકે, મન મંદિરને ધામે
સુખની ટપાલ પહોંચે સૌને પોતાને સરનામે;
સમાજ કેરે દરિયે હાંકી શિક્ષણ કેરું વહાણ,
આવો કરીએ આપણ સૌ

ભવ્ય રાષ્ટ્ર નિર્માણ....
ભવ્ય રાષ્ટ્ર નિર્માણ....
ભવ્ય રાષ્ટ્ર નિર્માણ....

અનુક્રમણિકા

ક્રમ નં.	વિગત	પાના નં.
1.	આપણી યુનિવર્સિટી	1
2.	શિષ્યવૃત્તિ	7
3.	શિક્ષણ વિદ્યાશાખા	8
4.	સ્પેશ્યલ એજ્યુકેશન બી. એડ્.	8
5.	કાર્યક્રમનું માળખું	11
6.	સેમેસ્ટર મુજબ કાર્યક્રમનું માળખું અને મૂલ્યાંકન યોજના	13
7.	સંપર્ક કાર્યક્રમ	16
8.	બી.એડ્. સ્પેશ્યલ એજ્યુકેશન કાર્યક્રમ માટેની સામાન્ય સૂચના	20
9.	અભ્યાસકેન્દ્રોની માહિતી	25

1. આપણી યુનિવર્સિટી

❖ ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની સ્થાપના

ગુજરાત રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા દૂરદર્શિતા દાખવીને વર્ષ 1994માં રાજ્યનાં શૈક્ષણિક માળખામાં ઓપન યુનિવર્સિટી અને દૂરવર્તી શિક્ષણને શરૂ કરવા અને આગળ વધારવાના હેતુથી ગુજરાત રાજ્યમાં ઓપન યુનિવર્સિટી સ્થાપવાનો અધિનિયમ (ACT) ‘ગુજરાત એક્ટ નં. 14’ વિધાનસભામાં પસાર કરીને ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની સ્થાપના કરવામાં આવી. યુનિવર્સિટીની સ્થાપના દિનાંક 13 એપ્રિલ, 1994 ના રોજ થઈ અને તેનું અમલીકરણ દિનાંક 26 એપ્રિલ, 1994ના રોજ કરવામાં આવ્યું.

❒ મુદ્રા – ધ્યાનમંત્ર : અર્થબોધ

મુદ્રાનું **વર્તુળાકાર** સ્વરૂપ બીજ, ગર્ભાશય અથવા સૂર્યનું પ્રતીક છે ; જેમાંથી સર્જનની શરૂઆત થાય છે.

સમગ્ર ભાર સ્રોત-સ્વ-ઉપર છે.

સમગ્ર મુદ્રામાં એક પ્રકારની બદ્ધતા જોવા મળે છે, પણ સાથે સાથે એ જ્ઞાનપ્રાપ્તિ માટે ખુલ્લી જગ્યા ધરાવે છે. મુદ્રામાં રહેલી પ્રવાહિતા ‘પરિર્તનશીલતા’ અને વિસ્તૃત વ્યાપ દર્શાવે છે ; જે ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના લક્ષણો છે.

‘સ્વાધ્યાયઃ પરમં તપઃ’ - ‘સ્વઅધ્યયન એ સર્વોચ્ચ તપ છે’ એ મુદ્રાદર્શનનો આધાર છે. આપણી પાસે રહેલાં સાધનો અને આંતરિક શક્તિઓને જીવનમાં પ્રગતિ કરવા અને ઉમદા ધ્યેયો સિદ્ધ કરવા બહાર લાવવાનાં છે.

‘સ્વાધ્યાય પરમં તપઃ’ - ‘સ્વઅધ્યયન એ સર્વોચ્ચ તપ છે’ અને ‘જીવનપંથ ઉજાળ’ - બન્ને સૂત્રોમાં એક સહિયારૂં તત્ત્વપ્રકાશ છે ; જે જ્યોત દ્વારા દર્શાવાય છે. જ્યોત-તપ, પ્રકાશ, ઝંખના, જ્ઞાન અને દર્શનનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે.

❒ યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો :

- અત્યાધુનિક સંચાર માધ્યમો, માહિતી પ્રસારણ તથા જ્ઞાનસંપાદનની અનેકવિધ શક્યતાઓને ઉચ્ચશિક્ષણક્ષેત્રે લાગુ કરી વ્યાપક જનસમાજના બૌદ્ધિક, સામાજિક, સાંસ્કૃતિક, આર્થિક ઉત્કર્ષ માટે સક્રિયતાપૂર્વક પ્રયાસ કરવો.

- રાજ્યની વસ્તીના દરેક વર્ગને ઉચ્ચશિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવાની સમાન તકો પૂરી પાડવી.
- સમાજના શૈક્ષણિક ઉત્કર્ષને પ્રાથમિકતા આપવી.
- રાજ્યના શૈક્ષણિક માળખામાં ઓપન યુનિવર્સિટી અને દૂરવર્તી શિક્ષણપદ્ધતિને પ્રોત્સાહિત કરવી.

❑ યુનિવર્સિટીની વિશિષ્ટતાઓ :

ગુજરાત રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા વર્ષ 1994 થી ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, અમદાવાદની સ્થાપના કરવામાં આવેલ છે. આ યુનિવર્સિટીમાં સ્નાતક અને અનુસ્નાતક તથા વિવિધ વ્યવસાયલક્ષી અભ્યાસક્રમો ચલાવવામાં આવે છે અને વર્ષમાં બે વાર વિવિધ પ્રવેશ / પરીક્ષાની કામગીરી પણ કરવામાં આવે છે. યુનિવર્સિટી દ્વારા દર વર્ષે વિદ્યાર્થીઓને ડિગ્રી એનાયત કરવામાં આવે છે. રાજ્યની વિવિધ ગ્રાન્ટ-ઇન-એઇડ કૉલેજો/સરકારી કૉલેજો/ અન્ય સંસ્થાઓમાં યુનિવર્સિટીના અભ્યાસકેન્દ્રો ચલાવવામાં આવે છે અને યુનિવર્સિટી દ્વારા માર્ગદર્શન/પરામર્શનની વ્યવસ્થા આ અભ્યાસકેન્દ્રોમાં કરવામાં આવેલ છે.

- ગુણવત્તાયુક્ત ઉચ્ચશિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવા માટે અનુકૂળ સમયે અને ઘેર બેઠાં અભ્યાસ કરવાની સગવડ.
- શહેર કે અંતરિયાળ ગામડામાં રહેતા સૌને સમાન ધોરણવાળું શિક્ષણ.
- જરૂરિયાત આધારિત વ્યવસાયલક્ષી અને ભાવિ કારકિર્દીલક્ષી અભ્યાસક્રમો વિકસાવવાનો અભિગમ.
- નવોન્મેષ સભર અભ્યાસક્રમો વિકસાવવામાં પરિણામલક્ષી અભિગમ.
- સ્વ-અધ્યયન માટે ઉચ્ચ ગુણવત્તાવાળી અભ્યાસ સામગ્રી.
- વિદ્યાર્થીઓ માટે શૈક્ષણિક, વહીવટી તેમજ માહિતી વિષયક સહાય માટે 'વિદ્યાર્થી સહાય સેવાઓ' અંતર્ગત રાજ્યવ્યાપી અભ્યાસકેન્દ્રોનું નેટવર્ક.
- વિદ્યાર્થીઓને પોતાની ગતિએ અને અનુકૂળતાએ અભ્યાસક્રમપૂર્ણ કરવાની પરિવર્તનક્ષમ સુવિધા.
- દેશની અન્ય ઓપન યુનિવર્સિટીઓ સાથેનાં જોડાણોને લીધે રાષ્ટ્રીય તેમજ આંતરરાષ્ટ્રીય જ્ઞાન સરળ ગુજરાતી માધ્યમમાં ઉપલબ્ધ કરવાની સગવડ.
- જીવંત 'ફૉન ઈન રેડિયો કાઉન્સેલિંગ' તથા 'સૅટેલાઈટ ઓપન એન્ડ ડિસ્ટન્સ લર્નિંગ' દ્વારા પરામર્શનની વ્યવસ્થા.
- અત્યાધુનિક ''સ્ટેટ ઑફ ધ આર્ટ'' ચૈતન્ય સ્ટુડીઓ દ્વારા ગુણવત્તાયુક્ત શ્રાવ્ય તથા દશ્ય-શ્રાવ્ય શૈક્ષણિક સામગ્રીનું નિર્માણ તથા ઈન્ટરનેટની મદદથી ''સ્વાધ્યાય રેડિયો'' અને ''સ્વાધ્યાય ટેલિવિઝન''નાં માધ્યમથી પ્રસારિત આ શૈક્ષણિક સામગ્રી અને અન્ય ઉપયોગ માહિતી મોબાઈલ, ટેબલેટ, લેપ-ટોપ કે ડેસ્ક ટોપ દ્વારા કોઈપણ સમય અને કોઈપણ સમય અને કોઈપણ સ્થળે મેળવવાની સુવિધા.
- સામાન્ય વ્યક્તિને તથા વિદ્યાર્થીને યુનિવર્સિટી વિષયક પ્રવેશ, પરીક્ષા આવશ્યક તમામ માહિતી પૂરી પાડતી સતત અપડેટ થતી વેબસાઈટ.
- 10 + 2 ઉત્તીર્ણ થયેલ કોઈપણ વિદ્યાશાખાનો વિદ્યાર્થી યુનિવર્સિટીના કોઈપણ સ્નાતક અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ લઈ શકે છે.
- વિદ્યાર્થીને અભ્યાસ-સંપૂટ, ગુણપત્રક તથા પ્રમાણપત્ર પોતાના સરનામે મળી રહે તેવી યુનિવર્સિટી દ્વારા વ્યવસ્થા કરવામાં આવી છે.

❑ લક્ષ્યાંકિત જનસમૂહો

- ધોરણ 10 + 2 પાસ થયેલ કોઈપણ વિદ્યાશાખાના વિદ્યાર્થીઓનો વિશાળ સમૂહ.
- યુનિવર્સિટીમાં બાહ્ય રીતે શિક્ષણ મેળવવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીઓનો સમુદાય.
- પરંપપરાગત યુનિવર્સિટીમાં નિયમિત કે એક્ષટર્નલ અભ્યાસ કરતાં કરતાં સમાંતર રીતે પ્રમાણપત્ર કે ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમનું શિક્ષણ મેળવવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીઓ.
- ધોરણ-12માં ઉત્તીર્ણ થઈને દૂરવર્તી પદ્ધતિથી વાણિજ્ય કે વિનયન શાળામાં ડિપ્લોમાં કે સ્નાતક કક્ષાનો અભ્યાસ કરવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીઓ.
- તકના અભાવે કે આર્થિક, સામાજિક સંજોગોના કારણે જેમનો અભ્યાસ અધૂરો રહી ગયો હોય તેમને ઘરે બેઠાં અભ્યાસ કરવાની અનુકૂળતા.
- શ્રમજીવીઓ અને ગૃહિણીઓનો એક વર્ગ પોતાની શૈક્ષણિક લાયકાતમાં અભિવૃદ્ધિ કરવા ઈચ્છે છે તેમને સમયની અનુકૂળતા મુજબ અભ્યાસની વ્યવસ્થા.
- નોકરી-વ્યવસાયમાં પ્રવૃત્ત કે જેલમાં સજા ભોગવતા કેદીઓ, અંતરિયાળ ગ્રામવિસ્તારના ઉચ્ચશિક્ષણથી વંચિત જનસમુદાય માટે અભ્યાસની તક.
- જેલમાં સજા ભોગવતા કેદીઓ માટે અભ્યાસની તક.

❑ સંસ્થાકીય વહીવટી માળખું :

ગુજરાત રાજ્યનાં રાજ્યપાલશ્રી યુનિવર્સિટીના કુલાધિપતિ છે. કુલપતિશ્રી, નિયામકશ્રીઓ, કુલસચિવશ્રી અને નાણાં અધિકારીશ્રી યુનિવર્સિટીના અધિકારીઓ છે. બૉર્ડ ઑફ મૅનેજમેન્ટ, એકેડેમિક પ્લાનિંગ બૉર્ડ, અને નાણાં સમિતિ યુનિવર્સિટીનાં સત્તામંડળો છે. વિવિધ વિષયોની અભ્યાસ-સામગ્રીનાં આયોજન, વિકાસ અને સંશોધન માટે શૈક્ષણિક વિભાગ છે. જ્યારે પ્રવેશ, સામગ્રી વિતરણ, પ્રાદેશિક સેવાઓ અને મૂલ્યાંકન માટે વિદ્યાર્થી સેવા-વિભાગ કાર્યરત છે.

❑ શૈક્ષણિક કાર્યક્રમો (Academic Programmes) :

યુનિવર્સિટી દ્વારા ટૂંકા ગાળાના અને દીર્ઘકાલીન શૈક્ષણિક કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવામાં આવે છે. આ કાર્યક્રમોમાં પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમો, ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો અને પદવી (ડીગ્રી) તેમજ પરંપરાગત અને નવીનીકરણના કાર્યક્રમોનો સમાવેશ થાય છે. મોટાભાગના અભ્યાસક્રમો આ પ્રકારના અભ્યાસક્રમોની જરૂરિયાતો અંગેનું સર્વેક્ષણ કરીને દાખલ કરવામાં આવ્યા છે. આ અભ્યાસક્રમો વિદ્યાર્થીઓની જરૂરિયાતોને અનુલક્ષીને આપવામાં આવે છે.

- પ્રમાણપત્રો
- કૌશલ્યોની સુધારણા વ્યાવસાયિક લાયકાતો મેળવવી
- નિરંતર શિક્ષણ અને કાર્યસ્થળ માટે વ્યાવસાયિક સજ્જતા
- સ્વસમૃદ્ધિકરણ
- જ્ઞાનનું વૈવિધ્યીકરણ

❒ અભ્યાસક્રમ નિર્માણ (Course Preparation) :

વિવિધ સંસ્થાઓમાં અને યુનિવર્સિટીમાંથી આમંત્રિત કરેલા તજજ્ઞો અને આ યુનિવર્સિટીની વિદ્યાશાખાના શૈક્ષણિક તજ્જ્ઞો દ્વારા અધ્યયન સામગ્રીનું નિર્માણ કરવામાં આવે છે. તેનું નિરીક્ષણ અધ્યાપકો એકમ નિર્માતાઓ દ્વારા કરવામાં આવે છે. તદુપરાંત ભાષાના નિષ્ણાતો દ્વારા તે મુદ્રિત થાય તે પહેલાં સંપાદિત કરવામાં આવે છે. તે જ રીતે ઑડિયો-વીડિયો કેસેટ્સ અભ્યાસક્રમના લેખકો, આજ યુનિવર્સિટીના વિષય તજ્જ્ઞો દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવે છે. આ રીતે નિર્માણ પામેલી અધ્યયન સામગ્રીનું પૂર્વ નિરીક્ષણ અને પુનરાવલોકન યુનિવર્સિટીના જે તે વિદ્યાશાખાના તજ્જ્ઞો તેમજ માધ્યમ નિષ્ણાતો દ્વારા કરવામાં આવે છે અને જરૂર જણાય ત્યાં તેનું સંપાદન પરિમાર્જન કરવામાં આવે છે. અભ્યાસકેન્દ્રો, દૂરદર્શન અને આકાશવાણીમાં મોકલતાં પહેલાં આ પ્રક્રિયા હાથ ધરવામાં આવે છે.

❒ અભ્યાસ-વ્યવસ્થા :

ગુણવત્તાસભર અભ્યાસસામગ્રીનું ઘરે બેઠાં અધ્યયન કરનાર વિદ્યાર્થીને ઉચિત માર્ગદર્શન મળી રહે તે હેતુથી પરામર્શન વર્ગોની વ્યવસ્થા કરવામાં આવે છે. રાજ્યવ્યાપી અભ્યાસકેન્દ્રોમાં, વિદ્યાર્થી જે કેન્દ્રોમાંથી પ્રવેશ મેળવ્યો હોય તે કેન્દ્રમાં વિવિધ વિષયના તજ્જ્ઞો દ્વારા પરામર્શન થાય છે. તજ્જ્ઞો સાથે પ્રત્યક્ષ સંપર્ક થવાથી વિદ્યાર્થી પોતાની મૂંઝવણનો ઉકેલ મેળવી શકે છે. જે વિષયમાં પ્રૅક્ટિકલની જરૂર જણાતી હોય તે વિષયમાં જરૂરી માળખાકીય સુવિધા ધરાવતા કેન્દ્રોમાં પ્રૅક્ટિકલ દ્વારા તાલીમ આપવામાં આવે છે.

- **અભ્યાસ-સામગ્રી :** યુનિવર્સિટી દ્વારા દૂરવર્તી શિક્ષણપદ્ધતિને અનુરૂપ અભ્યાસ-સામગ્રી તૈયાર કરવામાં આવે છે. વિવિધ સંદર્ભગ્રંથોની સહાયથી સરળ પ્રવાહી ભાષામાં તૈયાર થયેલી અભ્યાસ-સામગ્રી દ્વારા ઘેર બેઠાં અભ્યાસ કરી રહેલ વિદ્યાર્થી પોતાના વિષય-ક્ષેત્રમાં અન્ય પરંપરાગત યુનિવર્સિટીની સમકક્ષ ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ મેળવી શકે તે બાબતની કાળજી રાખવામાં આવે છે.

- **વિવિધ માધ્યોમોનો ઉપયોગ :** વર્ગ વ્યાખ્યાનોના વિકલ્પે નામાંકિત તજ્જ્ઞો દ્વાકા તૈયાર કરાવેલી સ્વ-અધ્યયન માટેની છાપેલી અભ્યાસ-સામગ્રી દરેક વિદ્યાર્થીને આપવામાં આવે છે. વિદ્યાર્થી પોતાની ગતિ, શક્તિ અને અનુકૂળતા મુજબ પોતાની પસંદગીના સમયે અને સ્થળે અભ્યાસ કરી શકે છે. અભ્યાસપૂરક એવી દશ્ય-શ્રાવ્ય સી.ડી./ ડી.વી.ડી. ઉપરાંત સેટેલાઈટ મારફત તથા રેડિયો કાઉન્સેલિંગ આપણી યુનિવર્સિટીમાં અત્યારે ઉપલબ્ધ છે. આમ, યુનિવર્સિટી વિદ્યાર્થીઓને બહુમાધ્યમ શિક્ષણપદ્ધતિની સુવિધા પૂરી પાડે છે.

- **પરામર્શનવર્ગો :** અભ્યાસ - સામગ્રીના અધ્યયનમાં ઉદ્ભવતી મુશ્કેલીઓના નિવારણ માટે તથા જરૂરી શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન અને મદદ પૂરી પાડવા અભ્યાસકેન્દ્રો પર તજ્જ્ઞો સાથે પ્રત્યક્ષ સંપર્ક માટે પરામર્શન બેઠકો નિયત કર્યા અનુસાર યોજવામાં આવે છે. જેમાં વિદ્યાર્થી પોતાની જરૂરિયાત મુજબ હાજરી આપી શકે છે.

- **સ્વાધ્યાયકાર્યો :**
  - યુનિવર્સિટી દ્વારા ચલાવવામાં આવતાં પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમ સિવાયના અભ્યાસક્રમોમાં સતત મૂલ્યાંકન માટે નિયત કરેલ સ્વાધ્યાયકાર્ય જમા કરાવવાના હોય છે.

- સામાન્ય રીતે વિદ્યાર્થીઓએ પાઠ્યક્રમદીઠ એક-એક સ્વાધ્યાયકાર્યો Tutor Marked Assignment (TMA) તૈયાર કરવાના રહેશે.
- જે તે અભ્યાસક્રમના વિદ્યાર્થીએ Tutor Marked Assignment (TMA) સ્વાધ્યાયકાર્યોની એક નકલ પોતાની પાસે રાખી મૂળ નકલ નિયત સમયમર્યાદામાં અભ્યાસકેન્દ્ર ખાતે જમા કરાવી તેની રસીદ મેળવવાની રહેશે તેમજ મૂલ્યાંકન થયેલ સ્વાધ્યાયકાર્યો અભ્યાસકેન્દ્ર પરથી પરત મેળવી લેવાના રહેશે.
- દરેક વિદ્યાર્થીએ પોતાના અભ્યાક્રમો/પાઠ્યક્રમોના (સર્ટિફિકેટ કોર્સ સિવાયના) સ્વાધ્યાયકાર્યો લખવા ફરજિયાત છે.
- દરેક સ્વાધ્યાયકાર્યોમાં પાસ થવું ફરજિયાત છે. સ્વાધ્યાયકાર્યમાં નાપાસ થયેલ વિદ્યાર્થીએ જે-તે વિષયના સ્વાધ્યાયકાર્યમાં નાપાસ થયેલ વિદ્યાર્થીએ જે-તે વિષયના સ્વાધ્યાયકાર્ય ફરીથી લખવાના છે.
- પોતાના સ્વાધ્યાયકાર્યના ગુણ યુનિવર્સિટીની વેબસાઇટ પર જોઇ શકશો.
- દરેક સ્વાધ્યાયકાર્યો અલગ-અલગ ફુલસ્કેપ બુકમાં તૈયાર કરવા જરૂરી છે.
- દરેક સ્વાધ્યાયકાર્યમાં જવાબ સાથે પ્રશ્ન નંબર લખવો જરૂરી છે.
- જૂના સત્રના વિદ્યાર્થીઓ જે વર્ષના સ્વાધ્યાયકાર્યો લખે તેની સાથે સ્વાધ્યાયકાર્યના પ્રશ્નોની કોપી અવશ્ય મોકલવી.
- સ્વાધ્યાયકાર્યમાં આપેલ સૂચના મુજબ સ્વાધ્યાયકાર્યોના જવાબો તૈયાર કરવા.
- પાઠ્યક્રમદીઠ નિયત સ્વાધ્યાયકાર્યો પૂર્ણ કરી દરેક વિદ્યાર્થીએ સત્રાંત પરીક્ષા પહેલાં રજૂ કરવાનું આવશ્યક છે. અભ્યાસકેન્દ્ર ઉપર આપેલાં સ્વાધ્યાયકાર્યોનું મૂલ્યાંકન કરી જરૂરી સૂચનાઓ સાથે વિદ્યાર્થીને આગળ અભ્યાસક્રમમાં ઉપયોગી માર્ગદર્શન મળી રહે તે માટે પરત મળે છે.

◆ **પ્રાયોગિક કાર્યો :** જે અભ્યાસક્રમમાં પ્રાયોગિકકાર્યો નિર્ધારિત હોય તે માટે જરૂરી સાધન સુવિધા ધરાવતી સંસ્થાઓમાં વ્યવસ્થા ગોઠવવામાં આવે છે .

◆ **પ્રાયોગિકકાર્યો :** જે અભ્યાસક્રમમાં પ્રાયોગિકકાર્યો નિર્ધારિત હોય તે માટે જરૂરી સાધન સુવિધા ધરાવત સંસ્થાઓમાં વ્યવસ્થા ગોઠવવામાં આવે છે .

❐ મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

વિદ્યાર્થીઓની પ્રગતિના મૂલ્યાંકન માટે દૂરવર્તી શિક્ષણપદ્ધતિ અનુસાર નીચે મુજબ ત્રિપાંખિયો અભિગમ અનુસરવામાં આવે છે.

◆ **સ્વ-મૂલ્યાંકન :** અભ્યાસ -સામગ્રીમાં નિયત મુદ્દાઓને અંતે આપેલ 'તમારી પ્રગતિ ચકાસો' દ્વારા વિદ્યાર્થી પોતાનું મૂલ્યાંકન કરતા જઈ અભ્યાસ આગળ ચાલુ રાખી શકે છે.

◆ **સતત મૂલ્યાંકન :** પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમ સિવાયના વિદ્યાર્થીઓનું પાઠ્યક્રમદીઠ નિયત સ્વાધ્યાયકાર્યો દ્વારા સતત મૂલ્યાંકન થાય છે, જેનો ભારાંક 30% હોય છે.

❐ વર્ગાંકન પ્રણાલી (Credit system) :

બી.એડ્. સ્પે. ઍજ્યુકેશન અભ્યાસક્રમમાં 15 કલાકની અધ્યયન પ્રવૃત્તિની 01-ક્રેડિટ હોય છે. ઉદાહરણ તરીકે 04-ક્રેડિટ ધરાવતા અભ્યાસક્રમને 60 કલાક ફાળવવામાં આવે છે. અભ્યાસક્રમનો ભારાંક ક્રેડિટ ગુણની પરિભાષામાં દર્શાવવામાં આવે છે. આનાથી અધ્યેતાને જે તે અભ્યાસક્રમમાં કેટલા વિદ્યાકીય કામ કરવા પડશે તે સમજવામાં મદદ મળે છે. અભ્યાસ દરમ્યાન સ્વાધ્યાયો પૂર્ણ કરવા, સત્રાંત પરીક્ષામાં અભ્યાસક્રમના બધા વિષયો અને પ્રાયોગિક કાર્યો જાગૃતિપૂર્વક પૂરા કરવા જરૂરી છે.

❐ વિદ્યાર્થીસહાય વ્યવસ્થા :

વિદ્યાર્થી સ્વ-અધ્યયન અભ્યાસ-સામગ્રીનો યથાર્થ ઉપયોગ કરી શકે અને જે તે પાઠ્યક્રમના અભ્યાસમાં ઉદ્ભવતી મુશ્કેલીઓનું નિવારણ થઈ શકે તે માટે તથા અનુભવી પરામર્શક દ્વારા શૈક્ષણિક સહાય તથા માર્ગદર્શન માટે રાજ્યના જુદાં જુદાં સ્થળે ફાળવવામાં આવેલ અભ્યાસકેન્દ્રોમાં સુયોગ્ય વ્યવસ્થા છે. દરેક વિદ્યાર્થી પોતાને નજીક તથા અનુકૂળ અભ્યાસકેન્દ્ર પસંદ કરી શકે છે. આ ઉપરાંત વિદ્યાર્થીને વહીવટી બાબતો અંગેની સહાય માટે યુનિવર્સિટીમાં વિદ્યાર્થી સહાય-સેવા વિભાગનો પ્રત્યક્ષ કે પત્ર/ઈ-મેઈલ દ્વારા સંપર્ક કરવાની વ્યવસ્થા છે.

વિદ્યાર્થી સહાય સેલ અને સમિતિઓ

સેલ / સમિતિ	સંપર્ક
એન્ટી રેગીન્ગ કમિટિ	7434852687 E-mail : digish.vyas@baou.edu.in
કમિટિ ફૉર પ્રિનેન્શન ઑફ સેક્સ્યુલ હેરેસમેન્ટ ઍટ વર્ક પ્લેસ	7434852685 E-mail : sonal.chaudhri@baou.edu.in
ગ્રીવન્સ રીડ્રેસલ સેલ	9978408988 E-mail : hetal.gandhi@baou.edu.in
વુમન્સ ડૅવલપમેન્ટ સેલ (WDC)	7434852684 E-mail : diptiba.gohil@baou.edu.in
એસસી / એસટી સેલ	9909970298 E-mail : sanjay.patel@baou.edu.in

❐ એક સાથે એક કરતાં વધુ અભ્યાસક્રમ :

વિદ્યાર્થી પદવી અભ્યાસક્રમ સાથે એક ડિપ્લોમાં અભ્યાસક્રમ અથવા એક પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવી શકશે. તેવી જ રીતે બે ડિપ્લોમાં અભ્યાસક્રમ અથવા બે પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમમાં એક સાથે પ્રવેશ મેળવી શકશે.

❐ વિદ્યાર્થીઓ માટે વેબસાઈટ ઉપર ઉપલબ્ધ પત્રકો :

1. યુનિ. દ્વારા આયોજિત બી.એડ્.ની પરીક્ષાઓમાં બેસવા માટેનું પરીક્ષા ફોર્મ
2. વિદ્યાર્થીનું નામ-સરનામું, વિષય બદલવા માટેની અરજી
3. પરીક્ષાકેન્દ્ર બદલવાની અરજી
4. ડુપ્લિકેટ ઓળખપત્ર (Identity Card) મેળવવા માટેની અરજી
5. ગુણચકાસણી માટેની અરજી
6. ગૌણ વિષય / ફેકલ્ટી બદલવાની અરજી

2. શિષ્યવૃત્તિ

(અ)અનુસૂચિત જાતિ તથા જનજાતિ પૈકી અતિપછાત જાતિના પ્રવેશાર્થીઓ માટે :

સ્પે. બી.એડ્. અભ્યાસક્રમ વ્યાવસાયિક અભ્યાસક્રમ હોવાથી અનુસૂચિત જાતિ/અનુસૂચિત જનજાતિના વિદ્યાર્થીઓને શિષ્યવૃત્તિ સમાજકલ્યાણ કચેરી દ્વારા શિષ્યવૃત્તિ મળવાપાત્ર થશે. (વાર્ષિક આવક 2,50,000/-ની મર્યાદામાં હોવી જોઇએ)

તેમાં નીચેની જાતિઓનો સમાવેશ થાય છે.

❖ અનુસૂચિત જાતિ પૈકી અતિપછાત જાતિઓ :

(1) અનુસૂચિત જાતિના બાવા, વણકર સાધુ.

(2) વાલ્મીકિ, મહેતર, ઓળગણા, રૂખી, મલકાણા, હલાલખોર, લાલબેગી, કોરાર, ઝાડમલ્લી

(3) ગરો, ગરોડા

(4) નાડિયા, હાડી, સેનવા, શેનવા, ચેનવા, સેડમા, રાવત, સેનમા.

(5) તુરી.

(6) તુરી - બારોટ, ઢેડબારોટ

(7) તીરગર તિરબંદા

(8) થોરી

(9) માતંગ

❖ અનુસૂચિત જનજાતિ પૈકી અતિપછાત જાતિઓ :

(1) કાથોડી

(2) કોટવાળ

(3) સિદ્દી

(4) પઢાર, કોલચા, કોલગા, દુબળા, હળપતિ અને તળાવિયા.

(2) ઉપરોક્ત જાતિના અરજદારોને નિશુલ્કઃ પ્રવેશ મેળવવા માટે અલગ પ્રવેશફોર્મ રાખેલ છે. આવા અરજદારો પાસે અતિપછાત અનુસૂચિત જાતિનું પ્રમાણપત્ર હોવું જરૂરી છે અથવા તેમના જાતિ અંગેના પ્રમાણપત્રમાં ઉપરોક્ત પેટાજાતિના અતિપછાત જાતિ તરીકેનો ઉલ્લેખ કરેલો હોવો જોઈએ. સદર પ્રમાણપત્રની પ્રમાણિત નકલ અરજીપત્રક સાથે બીડવી જરૂરી છે.

(3) પ્રવેશ મેળવ્યા બાદ વિદ્યાર્થીએ અભ્યાસક્રમની સરકારશ્રી દ્વારા- શિક્ષણ ફી પેટેની રકમ પ્રાપ્ત થયા બાદ યુનિવર્સિટી ખાતે જમા કરાવવાની રહેશે. સદર અતિપછાત જાતિના વિદ્યાર્થીઓએ શિષ્યવૃત્તિ માટેનું નિયત અરજીપત્રક જરૂરી બિડાણ સાથે પ્રવેશપત્રક સાથે આપવાનું રહેશે.

(4) અનુસૂચિત જાતિ- અનુસૂચિત જનજાતિ પૈકી અતિપછાત જાતિના વિદ્યાર્થીઓ અને વિદ્યાર્થીનીઓ કે જેમની વાર્ષિક આવક રૂપિયા બે લાખ પચાસ હજારથી ઓછી હોય તેઓએ પ્રવેશ ફી ભરવાની રહેશે નહિ. આ માટે પ્રત્યેક વિદ્યાર્થીએ આવકનો દાખલો તથા શિષ્યવૃત્તિનું ફોર્મ ફરજિયાત પ્રવેશપત્ર સાથે બીડવાનું રહેશે. અન્યથા ફી ભરીને પ્રવેશ લેવાનો રહેશે.

3. શિક્ષણ વિદ્યાશાખા

(1) પીએચ.ડી. ઍજ્યુકેશન (Ph.D. Education)

(2) બી.એડ્. સ્પે. ઍજ્યુકેશન (B.Ed. Spl. Education)

(3) પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમાં ઈન ડિસ્ટન્સ ઍજ્યુકેશન (PGDDE)

(4) સર્ટિફિકેટ ઈન ટીચિંગ ઑફ ઈંગ્લિશ (CTE)

4. સ્પૅશ્યલ ઍજ્યુકેશન બી. એડ્.

બેચલર ઑફ ઍજ્યુકેશન સ્પૅશ્યલ ઍજ્યુકેશન (વિશિષ્ટ વિકલાંગતા અને સંમિલિત શિક્ષણ) (VI/HI/MR) બી.એડ્. સ્પૅ. ઍજ્યુકેશનનાં મુખ્ય કાર્ય નીચેની બાબતોને લગતી શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરવાની છે.

- વ્યવસાય તરીકે શિક્ષણની વ્યવહારક્રિયાના વિવિધ પાસાં.
- વિદ્યામૂલક અભ્યાસના વિષય તરીકે વિશિષ્ટ શિક્ષણની વિવિધ શાખાઓ.
- વિશેષ શિક્ષણનાં ક્ષેત્રોમાંના શિક્ષણ અને તાલીમના કાર્યક્રમો માટે બહુવિધ માધ્યમ સંપુટનો વિકાસ.

❐ ભાવિ યોજનાઓ :

ડી.એસ.ઈ. દ્વારા નીચેની બાબતોનું આયોજન છે.

- જેઓ વિશિષ્ટ શિક્ષણનાં ક્ષેત્રમાં હાલમાં કાર્ય કરી જ રહ્યા છે તે વ્યક્તિઓની કુશળતાઓનું સ્તર ઊંચે લઈ જવું.
- જુદી જુદી રીતની ક્ષમતા ધરાવતી વ્યક્તિઓના પુર્નવસન અને શક્તિસિંચન માટે આંતર-વિદ્યાકીય સંશોધન અને પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમો.
- આર.સી.આઈ. અને બી.એ.ઓ.યુ. વચ્ચે ભવિષ્યમાં ખાસ કરીને બીએડ્. સ્પૅ. ઍજ્યુકેશન અને એના કાર્યક્રમોને વૈશ્વિક સ્તરના બનાવવાને ત્રિપક્ષીય સહમતી ઉપર સહી થયેલી છે.

રિહેબિલિટેશન કાઉન્સિલ ઑફ ઈન્ડિયા (આર.સી.આઈ.- ભારતીય પુનર્વસન પરિષદ)

1992માં સંસદે રિહેબિલિટેશન કાઉન્સિલ ઑફ ઈન્ડિયા એકટ પસાર કર્યો. જેની અધિસૂચના બહાર પાડી હતી અને તે જૂન 1993થી અસરકારક બન્યો હતો. આ ધારો આર.સી.આઈ. ઉપર નીચેની અગત્યની જવાબદારીઓ મૂકે છે.

- વિશિષ્ટ શિક્ષણ અથવા દિવ્યાંગજનના પુનર્વસન માટે જરૂરના તમામ વ્યવસાયિકો માટેનાં પાઠ્યક્રમોનું ધોરણીકરણ પુનર્વસન વ્યવસાયિકોના પ્રશિક્ષણ માટેનાં વિષયક્ષેત્ર (કોર્સીસ) ચલાવવા સંસ્થાઓની માન્યતા
- પુનર્વસનના ક્ષેત્રમાંની તમામ લાયકાત ધરાવતી વ્યક્તિઓની કેન્દ્રીય નોંધવહી (સેન્ટ્રલ રજિસ્ટર)ની જાળવણી.

આ ધારો એવી પણ જોગવાઈ કરે છે કે કોઈપણ વ્યક્તિ માન્યતા ધરાવતી લાયકાત પ્રાપ્ત કર્યા વગર વિકલાંગજનોને સેવાઓ પહોંચાડશે તો તેની વિરુદ્ધ પોલીસ અધિકાર (કોગ્નાઈઝેબલ ઑફેન્સ)નો ગુનો દાખલ થશે. છેલ્લા વર્ષોમાં રિહેબિલિટેશન કાઉન્સિલ ઑફ ઈન્ડિયાએ દિવ્યાંગજનો માટે વધુ સારા જીવનની ગુણવત્તા આપવામાં મહત્ત્વની ભૂમિકા ભજવી છે.

રિહેબિલિટેશન કાઉન્સિલ ઑફ ઈન્ડિયા (આર.સી.આઈ.) અને ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી (બીએઓયુ)ના સંયુક્ત ઉપક્રમે આ અભ્યાસક્રમનું આયોજન થશે.

❐ પરિભાષા :

બી.એડ્. સ્પૅ. ઍજ્યુકેશનના પાઠ્યક્રમોની પરિભાષા 2008 અને 2014ની યુજીસીની જાહેરાત મુજબ હોવી જોઈએ અને નવી પરિભાષા બી.એડ્. સ્પૅ. ઍજ્યુકેશન (વિશિષ્ટ વિકલાંગતાનું નામ) જેમ કે દૃષ્ટિક્ષતિ માટે બી.એડ્. સ્પૅશ્યલ ઍજ્યુકેશન (VI) એટલે કે બી.એડ્. સ્પૅશ્યલ ઍજ્યુકેશન (વિશિષ્ટ વિકલાંગતા) પરિભાષા થશે.

❐ વ્યાપક ઉદ્દેશો :

બી.એડ્. વિશિષ્ટ શિક્ષણના દૂરવર્તી શિક્ષણ કાર્યક્રમ (બી.એડ્. સ્પૅ. ઍજ્યુકેશન) કાર્યક્રમ 21મી સદીમાં તરતમાં આવી રહેલા માહિતી પ્રૌદ્યોગિકી ક્રાંતિ અને વૈશ્વિકરણનાં યુગમાં શિક્ષણનાં બૃહદ્-બોધની અંદર જ વિશિષ્ટ અને સંમિલિત શિક્ષણ માટે વ્યવસાયિકોને વિકસાવવાની નેમ રાખે છે. આ પ્રતીતિ બોધની અંદર જ કહેવાતા દિવ્યાંગજનોને જુદી જુદી રીતે ક્ષમતા ધરાવનાર તરીકે સમજવામાં આવ્યા છે અને શિક્ષણકાર્ય એ કોઈ વ્યવસાય નથી પણ એક ધ્યેય સમર્પિત કાર્ય છે એમ સમજી લેવામાં આવ્યું છે. આ કાર્યક્રમ આવશ્યક જ્ઞાન, સમજ, મનોવલણ અને કુશળતાઓ આત્મસાત કરીને તે મારફતે ઈચ્છુકોને શિક્ષક - વ્યવસાયિકો તરીકે પરિવર્તનના વાહક બનવા શિક્ષણ આપવાની અને તાલીમ આપવાની નેમ રાખે છે. શિક્ષણ અને તાલીમ તેઓને માટે કોઈપણ વિકલાંગ, જુદી રીતે સક્ષમ બાળકમાં સુષુપ્ત બુદ્ધિકૌશલ્યોને બહાર લાવવાનું શક્ય બનાવશે. તેઓનામાં શ્રદ્ધા અને તેવી જ રીતે સ્વતંત્રતાનો ભાવ, આત્મસન્માન અને ગૌરવનો ખ્યાલ વિકસાવશે. માત્ર તેમને સ્વનિર્ભર કરવા માટે જ નહિ, પરંતુ તેઓની સેવાઓનો સમાજ અને રાષ્ટ્રને ફાળો આપવા માટે પણ તેમને તૈયાર કરવામાં આવશે.

❐ કાર્યક્રમ ઉદ્દેશો :

બીએઓયુનો આ બી.એડ્. સ્પૅ.ઍજ્યુકેશન કાર્યક્રમ તાલીમાર્થી શિક્ષકોને નીચેના ઉદ્દેશ હાંસલ કરવાનું શક્ય બનાવવાની નેમ રાખે છે.

- ઈન્ફૉર્મેશન ટૅક્નૉલૉજીક્ષેત્રે ક્રાંતિ અને વૈશ્વિકરણના યુગમાં બાળકોને સંમિલિત અને વિશિષ્ટ શાળાઓમાં શિક્ષણ આપીને પ્રવર્તમાન અને નવા ઊભરતા ભારતીય સમાજમાં પરિવર્તનના વાહક તરીકે વિશિષ્ટ રીતે તાલીમ પામેલા વ્યવસાયિકોમાં તેઓની ભૂમિકાનો વ્યાપક પ્રતીતિ - બોધ વિકસાવવો.
- કહેવાતા 'વિકલાંગજન'ને જુદી રીતે ક્ષમતા ધરાવનારા તરીકે સમજવા અને તેઓનામાં સ્વતંત્રતા, આત્મસન્માન અને ગૌરવના ભાવથી સમાજસેવા કરવા માટે તેમનામાં રહેલી સંભાવનાઓ / ક્ષમતાનો વિકાસ કરવો.
- શીખવા આવનાર દિવ્યાંગજનોના જૂથને શિક્ષણ આપવા વ્યવસાયિક કૌશલક્ષમતાઓ વિકસાવવી.
- સંમિલિત / સંકલિત / વિશિષ્ટ શિક્ષણનાં માળખામાં વિકલાંગતા ક્ષેત્ર વિશે શીખનારાઓના વિશિષ્ટ જૂથોનાં શીખવાના અનુભવોને સંયોજિત કરવાની વિવિધ પદ્ધતિઓ અને અભિગમોને જાણવા અને સમજવા.
- શીખવાના અનુભવોની પસંદગી અને કૌશલક્ષમતાઓ વિકસાવવી.
- બાળકોના સ્વભાવ અને તેઓની શીખીને, સમજવાની પ્રક્રિયા સમજવી.
- વિશિષ્ટ તાલીમાર્થીઓની શૈક્ષણિક અને વ્યક્તિગત સમસ્યાઓ હલ કરવાની કૌશલ ક્ષમતાઓ વિકસાવવી.
- મૂલ્યાંકનની વિવિધ પદ્ધતિઓ અને તકનીકો તેમજ તેઓનાં ઉપયોજન વિશે જાણવું અને સમજવું.
- મૂલ્યાંકન કરવાનાં સંસાધનોની પસંદગી, વિકાસ અને ઉપયોગ માટે કૌશલ ક્ષમતાઓ વિકસાવવી.
- વિવિધ, વિશિષ્ટ અથવા સંમિલિત શાળાનું સંચાલન કરવાની ક્ષમતા વિશે જાણવું, સમજવું અને તેને વિકસાવવી.
- શીખવવા માટેની વિવિધ અને વિદ્યાર્થીપૂરક પ્રવૃત્તિઓનું સંયોજન કરવા કૌશલ ક્ષમતાઓ વિકસાવવી.

❐ સમયગાળો :

આ કાર્યક્રમની લઘુત્તમ મુદત 2 ½ વર્ષ (5 સેમેસ્ટર) અને મહત્તમ મુદત 5 વર્ષની છે.

❐ શિક્ષણનું માધ્યમ અને પરીક્ષા :

સ્વાધ્યાયની સામગ્રી ગુજરાતીમાં ઉપલબ્ધ થશે.

- અભ્યાસલક્ષી વ્યવહાર અંગ્રેજી / હિન્દી / ગુજરાતીમાં થઈ શકશે.
- પરીક્ષા ગુજરાતી / હિન્દી / અંગ્રેજી માધ્યમમાં આપી શકાશે.

❐ પ્રવેશ પાત્રતા :

(A) સ્નાતક કક્ષાની પદવીમાં 50 % અથવા વિજ્ઞાન, સમાજવિદ્યા, માનવશાસ્ત્રોમાં અનુસ્નાતક પદવી, ઍન્જિનિયરિંગ અથવા ટૅક્નૉલૉજીમાં વિજ્ઞાન અને ગણિતમાં 55 % ગુણ અથવા તેના જેવી અન્ય લાયકાત કાર્યક્રમમાં પ્રવેશ માટે જરૂરી રહેશે.

(B) SC/ST જાતિના વિદ્યાર્થીઓ માટે 5 % ની છૂટછાટ ગુજરાત રાજ્યના ધારા ધોરણ મુજબ આપવામાં આવશે.

(C) ભારતીય પુનર્વસન પરિષદ (RCI)ના નિયમાનુસાર ગુણવત્તા યાદી (મેરિટલિસ્ટ)માં નીચે પ્રમાણે વિશેષ ગુણભારનો લાભ સંબંધિત ઉમેદવારને મળશે.

(1) વિકલાંગ બાળકનાં માતા-પિતા - 10 ગુણ

(2) વિકલાંગ વ્યક્તિ - 10 ગુણ

(3) RCI માન્ય કોઈ એક લાયકાત ધરાવનાર - 10 ગુણ

નોંધ : (1) વિકલાંગતા ધરાવતા બાળકનું પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવું.

(2) વિકલાંગ વ્યક્તિએ પોતાનું વિકલાંગતા અંગેનું તબીબી પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવું.

(3) RCI માન્ય કોર્સ કર્યા અંગેનું પ્રમાણપત્ર / રજિસ્ટ્રેશન સર્ટિફિકેટ રજૂ કરવું.

❐ અભ્યાસક્રમ ફી :

<u>પ્રવેશફોર્મ મૂલ્ય : 700/-</u> <u>અભ્યાસક્રમ ફીના રૂા.30,000 પ્રવેશ વખતે આપવા પાત્ર</u>

સમગ્ર અભ્યાસક્રની ફીનું ધોરણ પ્રવેશાર્થીઓ માટે 30,000/- રહેશે. પ્રવેશ પ્રક્રિયા વખતે ઉમેદવારે આ ફી પે-ઇન-સ્લિપથી બેંકમાં ભરવાની રહેશે. પ્રવેશ વખતે પૂરેપૂરી ફી ન ભરનારને પ્રવેશ મેળવવાનો હક રહેશે નહીં.

એક વખત પ્રવેશ લીધા પછી કોઈપણ સંજોગોમાં ફી પરત કરવામાં આવશે નહીં.

5. અભ્યાસક્રમનું માળખું

દૂરવર્તી શિક્ષણની પદ્ધતિમાં બી.એડ્. સ્પૅશ્યલ ઍજ્યુકેશનનો કાર્યક્રમ 26 વિષયક્ષેત્રોનો બનેલો હશે. 19 સૈદ્ધાંતિક વિષયક્ષેત્ર અને 7 પ્રાયોગિક વિષયક્ષેત્ર. સૈદ્ધાંતિક અને પ્રાયોગિક વિષયક્ષેત્રોના ઘટકો નીચે મુજબ જૂથ એ થી જૂથ એફ હેઠળ આપેલાં છે.

❒ **જૂથ એ : અધ્યાપનશાસ્ત્રની પાયાની સૈદ્ધાંતિક સમજ (કોર પેડાગોગી થિયરી કોર્સીસ)**

નીચેના બધા જ (ત્રણ) અધ્યાપનશાસ્ત્ર વિષયક્ષેત્ર ફરજિયાત છે.

એસ ઈ સી પી (એ-1)	01	-	માનવીય વૃદ્ધિ અને વિકાસ	(સેમેસ્ટર-1)
એસ ઈ સી પી (એ-2)	02	-	સમકાલીન ભારત અને શિક્ષણ	(સેમેસ્ટર-1)
એસ ઈ સી પી (એ-3)	03	-	અધ્યયન, અધ્યાપન અને મૂલ્યાંકન	(સેમેસ્ટર-2)

❒ **જૂથ બી : સામાન્ય સમાવિષ્ટ - આધારિત પદ્ધતિ પ્રણાલી (મેથડોલોજી) સૈદ્ધાંતિક વિષયક્ષેત્રો**

વિદ્યાર્થીઓએ નીચેના બે પેટાજૂથોમાંથી દરેકમાંથી એકની પસંદગી કરીને કોઈપણ બે વિષયક્ષેત્ર અધ્યયન માટે નક્કી કરવાના રહેશે.

પેટા જૂથ (એ-4)

બી - 1 - નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક વિષયક્ષેત્ર (સેમેસ્ટર - 2)

એસ ઈ સી એમ	01 -	વિજ્ઞાનનું શિક્ષણકાર્ય
એસ ઈ સી એમ	02 -	ગણિતનું શિક્ષણકાર્ય
એસ ઈ સી એમ	03 -	સમાજવિદ્યાનું શિક્ષણકાર્ય

પેટા જૂથ (એ-5)

બી - 2 - નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક વિષયક્ષેત્ર (સેમેસ્ટર - 3)

એસ ઈ સી એમ	04 -	હિન્દીનું શિક્ષણકાર્ય
એસ ઈ સી એમ	05 -	અંગ્રેજીનું શિક્ષણકાર્ય
એસ ઈ સી એમ	06 -	ગુજરાતીનું શિક્ષણકાર્ય

❒ **જૂથ સી - ક્રોસ ડીસેબિલિટી અને સંમિલિત શિક્ષણ (ફરજિયાત)**

એસ ઈ સી ડી (બી-6)	01	-	સંમિલિત શિક્ષણ	(સેમેસ્ટર - 2)
એસ ઈ સી ડી (બી-7)	02	-	સંવેદનાત્મક વિકલાંગતાનો પરિચય	(સેમેસ્ટર - 1)
એસ ઈ સી ડી (બી-8)	03	-	જ્ઞાનતંતુની વિકાસાત્મક વિકલાંગતાનો પરિચય	(સેમેસ્ટર - 1)
એસ ઈ સી ડી (બી-9)	04	-	લોકોમોટર અને બહુવિધ વિકલાંગતાનો પરિચય	(સેમેસ્ટર - 1)

❐ જૂથ ડી - કૌશલ્ય આધારિત વૈકલ્પિક અભ્યાસક્રમ

બી - 10 - ક્રોસ ડીસેબિલિટી અને સંમિલિત શિક્ષણ (સેમેસ્ટ-4)

નીચેનામાંથી કોઇપણ એકની પસંદગી કરવાની રહેશે.

એસ ઈ એસ બી (બી-10)	એ -	સલાહ અને માર્ગદર્શન
એસ ઈ એસ બી (બી-10)	બી -	સમુદાય આધારિત પુનર્વસન
એસ ઈ એસ બી (બી-10)	સી -	વર્ગખંડમાં ICTનો ઉપયોગ

બી - 11 - વિશિષ્ટ વિકલાંગતા ક્ષેત્ર (સેમેસ્ટ-5)

વિદ્યાર્થીઓએ વિકલાંગતા ક્ષેત્ર મુજબ કોઇપણ એકની પસંદગી કરવાની રહેશે.

એસ ઈ એસ બી (બી-11)	એ -	આકલન અને હલનચલન (દ્દષ્ટિક્ષતિ)
એસ ઈ એસ બી (બી-11)	બી -	પ્રત્યાયનના વિકલ્પો : મૌખિકીકરણ (શ્રવણક્ષતિ)
એસ ઈ એસ બી (બી-11)	સી -	શીખવાની અક્ષમતાનું સંચાલન (માનસિકક્ષતિ)

❐ જૂથ - ઈ - વિકલાંગતા ક્ષેત્રોમાં વિશિષ્ટીકૃત સૈદ્ધાંતિક વિષયક્ષેત્ર (ફરજિયાત)

પસંદગી કરીને અધ્યયન માટે નક્કી કરવા નીચેના વિશિષ્ટીકૃત પ્રવાહો (પેટા જૂથ - ઈ-1, ઈ-2 અથવા ઈ-3 માંથી કોઈપણ એક પ્રાપ્ય થશે.)

વિશિષ્ટતા પેટા જૂથ (ઈ - 1) દ્દષ્ટિક્ષતિ (VI)

એસ ઈ એસ વી (સી-12)	આકારણી અને જરૂરિયાતોની ઓળખ	(સેમેસ્ટર - 2)
એસ ઈ એસ વી (સી-13)	અભ્યાસક્રમ, રૂપાંતરણ અને શિક્ષણ વિસ્તૃત અભ્યાસક્રમ માટે વ્યૂહરચના	(સેમેસ્ટર - 3)
એસ ઈ એસ વી (સી-14)	હસ્તક્ષેપ અને શિક્ષણ વ્યૂહરચના	(સેમેસ્ટર - 3)
એસ ઈ એસ વી (સી-15)	ટૅક્નૉલૉજી અને ક્ષતિ	(સેમેસ્ટર - 4)
એસ ઈ એસ વી (સી-16)	મનોસામાજિક અને કૌટુંબિક બાબતો	(સેમેસ્ટર - 4)

પેટા જૂથ (ઈ - 2) શ્રવણક્ષતિ (HI)

એસ ઈ એસ એચ (સી-12)	આકારણી અને જરૂરિયાતોની ઓળખ	(સેમેસ્ટર - 2)
એસ ઈ એસ એચ (સી-13)	અભ્યાસક્રમ, રૂપાંતરણ અને મૂલ્યાંકન	(સેમેસ્ટર - 3)
એસ ઈ એસ એચ (સી-14)	હસ્તક્ષેપ અને શિક્ષણ વ્યૂહરચના	(સેમેસ્ટર - 3)
એસ ઈ એસ એચ (સી-15)	ટૅક્નૉલૉજી અને ક્ષતિ	(સેમેસ્ટર - 4)
એસ ઈ એસ એચ (સી-16)	મનોસામાજિક અને કૌટુંબિક બાબતો	(સેમેસ્ટર - 4)

પેટા જૂથ (ઈ - 3) માનસિક ક્ષતિ (MR)

એસ ઈ એસ એમ (સી-12)	આકારણી અને જરૂરિયાતોની ઓળખ	(સેમેસ્ટર - 2)
એસ ઈ એસ એમ (સી-13)	અભ્યાસક્રમની રૂપરેખા, રૂપાંતરણ અને મૂલ્યાંકન	(સેમેસ્ટર - 3)
એસ ઈ એસ એમ (સી-14)	હસ્તક્ષેપ અને શિક્ષણ વ્યૂહરચના	(સેમેસ્ટર - 3)
એસ ઈ એસ એમ (સી-15)	ટેક્નૉલૉજી અને ક્ષતિ	(સેમેસ્ટર - 4)
એસ ઈ એસ એમ (સી-16)	મનોસામાજિક અને કૌટુંબિક બાબતો	(સેમેસ્ટર - 4)

❑ **જૂથ એફ - વ્યવસાયિક ક્ષમતાઓની વૃદ્ધિ (ફરજિયાત)**

એસ ઈ પી સી (ડી-17)	વાંચન અને તેની લેખિત અભિવ્યક્તિ	(સેમેસ્ટર - 4)
એસ ઈ પી સી (ડી-18)	શિક્ષણમાં નાટ્ય અને કલા	(સેમેસ્ટર - 4)
એસ ઈ પી સી (ડી-19)	સંશોધન અને આંકડાશાસ્ત્રના પાયાનો અભ્યાસ	(સેમેસ્ટર - 5)

6. સેમેસ્ટર મુજબ અભ્યાસક્રમનું માળખું અને મૂલ્યાંકન યોજના

સેમેસ્ટર - 1

ક્રમ	વિષય ક્ષેત્ર સંકેત સંજ્ઞા	પરીક્ષા સંકેત	વિષયક્ષેત્રનું નામ	ક્રેડિટ	અધ્યયન કલાક	સતત મૂલ્યાંકન	સત્રાંત પરીક્ષા	કુલ
1.	એસઈસીપી-01	એ-1	માનવીય વૃદ્ધિ અને વિકાસ	4	60	20	80	100
2.	એસઈસીપી-02	એ-2	સમકાલીન ભારત અને શિક્ષણ	4	60	20	80	100
3.	એસઈસીડી-02	બી-7	સંવેદનાત્મક વિકલાંગતાનો	2	30	10	40	50
4.	એસઈસીડી-03	બી-8	જ્ઞાનતંતુની વિકાસાત્મક વિકલાંગતાનો પરિચય	2	30	10	40	50
5.	એસઈસીડી-04	બી-9	લોકોમોટર અને બહુવિધ વિકલાંગતાનો પરિચય	2	30	10	40	50
6.	એસઈસીડી-02	ઈ-1(એ) પ્રૅક્ટિકલ	ક્રોસ ડીસેબિલિટી અને સંમિલિત શિક્ષણ	2	60	-	-	50
				16	270	70	280	400

સેમેસ્ટર - 2

ક્રમ	વિષય ક્ષેત્ર સંકેત સંજ્ઞા	પરીક્ષા સંકેત	વિષયક્ષેત્રનું નામ	ક્રેડિટ	અધ્યયન કલાક	સતત મૂલ્યાંકન	સત્રાંત પરીક્ષા	કુલ
1.	એસઇસીપી-03	એ-3	અધ્યયન, અધ્યાપન અને મૂલ્યાંકન	4	60	20	80	100
2.	એસઇસીએમ 1-2-3	એ-4	વિજ્ઞાન, ગણિત અને સમાજવિદ્યા	4	60	20	80	100
3.	એસઈસીડી-01	બી-6	સંમિલિત શિક્ષણ	2	30	10	40	50
4.	એસઇએસવી/એચ/એમ (VI/HI/MR)	સી-12	આકારણી અને જરૂરિયાતોની ઓળખ	4	60	20	80	100
5.	એસઇડીએસ-01	ઇ-2(1) પ્રૅક્ટિકલ	વિશિષ્ટ વિકલાંગતા ક્ષેત્ર	2	60	-	-	50
				16	270	70	280	400

સેમેસ્ટર - 3

ક્રમ	વિષય ક્ષેત્ર સંકેત સંજ્ઞા	પરીક્ષા સંકેત	વિષયક્ષેત્રનું નામ	ક્રેડિટ	અધ્યયન કલાક	સતત મૂલ્યાંકન	સત્રાંત પરીક્ષા	કુલ
1.	એસઇસીએમ 4,5,6	એ-5	હિન્દી, અંગ્રેજી અને ગુજરાતી	4	60	20	80	100
2.	એસઇએસવી/એચ/એમ (VI/HI/MR)	સી-13	(VI) અભ્યાસક્રમ, રૂપાંતરણ અને શિક્ષણ વિસ્તૃત અભ્યાસક્રમ માટે વ્યૂહરચના (HI) અભ્યાસક્રમ, રૂપાંતરણ અને મૂલ્યાંકન (MR) અભ્યાસક્રમની રૂપરેખા, રૂપાંતરણ અને મૂલ્યાંકન	4	60	20	80	100
3.	એસઇએસવી/એચ/એમ (VI/HI/MR)	સી-14	હસ્તક્ષેપ અને શિક્ષણ વ્યૂહરચના	4	60	20	80	100
4.	એસઇડીએસ-02 (VI/HI/MR)	ઇ-2(2) પ્રૅક્ટિકલ	વિશિષ્ટ વિકલાંગતા ક્ષેત્ર	4	120	-	-	100
				16	300	60	240	400

સેમેસ્ટર - 4

ક્રમ	વિષય ક્ષેત્ર સંકેત સંજ્ઞા	પરીક્ષા સંકેત	વિષયક્ષેત્રનું નામ	ક્રેડિટ	અધ્યયન કલાક	સતત મૂલ્યાંકન	સત્રાંત પરીક્ષા	કુલ
1.	એસઇએસબી-05 (GC/CBR/ICT)	બી-10	ક્રોસ ડીસેબિલિટી અને સંમિલિત શિક્ષણ	4	60	20	80	100
2.	એસઇએસવી/એચ/એમ (VI/HI/MR)	સી-15	(VI) ટેક્નૉલૉજી અને ક્ષતિ (HI) ટેક્નૉલૉજી અને ક્ષતિ (MR) ટેક્નૉલૉજી અને ક્ષતિ	4	60	20	80	100
3.	એસઇએસવી/એચ/એમ (VI/HI/MR)	સી-16	મનો-સામાજિક અને કૌટુંબિક સમસ્યાઓ	2	30	10	40	50
4.	એસઇડીએસએસ(એ) (VI/HI/MR)	એફ-1 પ્રૅક્ટિકલ	મુખ્ય વિકલાંગતામાં વિશિષ્ટ શાળામાં પ્રૅક્ટિકલ	2	30	10	40	50
5.	એસઇઇપીસી (RRT-01)	ડી-17	વાંચન અને તેની લેખિત અભિવ્યક્તિ	2	30	10	40	50
6.	એસઇઇપીસી (DAE-02)	ડી-18	શિક્ષણમાં નાટ્ય અને કલા	2	60	-	-	50
				16	270	70	280	400

સેમેસ્ટર - 5

ક્રમ	વિષય ક્ષેત્ર સંકેત સંજ્ઞા	પરીક્ષા સંકેત	વિષયક્ષેત્રનું નામ	ક્રેડિટ	અધ્યયન કલાક	સતત મૂલ્યાંકન	સત્રાંત પરીક્ષા	કુલ
1.	એસઇડીએસ - 06	બી-11	વિશિષ્ટ વિકલાંગતા ક્ષેત્ર	2	30	10	40	50
2.	એસઇઇપીસી-03 (બી.આર.)	ડી-19	સંશોધન અને આંકડાશાસ્ત્રનો પાયાનો અભ્યાસ	2	30	10	40	50
3.	એસઇસીડી	ઇ-1(બી) પ્રૅક્ટિકલ	ક્રોસ ડીસેબિલિટી અને સંમિલિત શિક્ષણ	4	120	-	-	100
4.	એસઇડીએસએસ(બી) (VI/HI/MR) (ODS)	એફ-2 પ્રૅક્ટિકલ	અન્ય વિકલાંગતામાં વિશિષ્ટ શાળામાં પ્રૅક્ટિકલ	4	120	-	-	100
5.	એસઇઆઇએસ (VI/HI/MR)	એફ-3 પ્રૅક્ટિકલ	સંમિલિત શાળામાં પ્રૅક્ટિકલ	4	120	-	-	100
				16	420	20	80	400

7. સંપર્ક કાર્યસત્ર

જે ઉમેદવારની બી.એડ્. સ્પૅશ્યલ ઍજ્યુકેશન પ્રૉજેક્ટ વર્ક પ્રવેશ માટે પસંદગી કરવામાં આવી હોય તેમણે પોતાના અભ્યાસકેન્દ્રમાં પ્રવેશની નોંધણી અને પ્રવેશાર્થી પ્રવેશદાતા પરસ્પર પરિચય, સ્વાધ્યાયની સામગ્રીઓ અને પ્રત્યક્ષ સંપર્કના કાર્યક્રમો મેળવવા માટે રૂબરૂમાં હાજર થવાનું રહેશે. અભ્યાસકેન્દ્રનાં સંકલનકર્તા (કૉઓર્ડીનેટર) તરફથી પરેપૂરા શૈક્ષણિક કાર્યસત્ર માટે પ્રત્યક્ષ સંપર્ક કાર્યક્રમોની પ્રવૃત્તિઓનું કેલેન્ડર પૂરું પાડવામાં આવશે. કાર્યસોંપણી અને પ્રૉજેક્ટ વર્ક કાર્યની ફાળવણી સહિત બન્ને સૈદ્ધાંતિક અને પ્રાયોગિક વિષય ક્ષેત્રોના દરેક કાર્યસત્રનું તેમજ કસોટીઓનું કાર્યક્રમ સમયપત્રક અભ્યાસકેન્દ્રના સંકલનકર્તા નક્કી કરશે અને ઉમેદવારોને તે ઉપલબ્ધ કરાવશે.

સંપર્ક કાર્યસત્રનું સમયપત્રક

	ઘટકો	કામના કલાકો	સેમેસ્ટર 1	સેમેસ્ટર 2	સેમેસ્ટર 3	સેમેસ્ટર 4	સેમેસ્ટર 5
1.	**સામાન્ય પ્રવેશાર્થી પ્રવેશદાતા પરસ્પરસ પરિચય અને ઓપ તાલીમ**	25	5	5	5	5	6
2.	**જૂથ એ થી એફ સૈદ્ધાંતિક વિષય ક્ષેત્રોનો પરિચય**- ચર્ચાસ્પષ્ટીકરણ અને કાર્યસોંપણીની ફાળવણી પ્રાયોગિક હાર્દસમાન તાલીમ 1. શિક્ષણકાર્ય પ્રૅક્ટિકલમાં મહત્ત્વની તાલીમ 2. કાર્યાનુભવ હુન્નર / કળા શિક્ષણ 3. મનોવિજ્ઞાન પ્રાયોગિક કાર્ય 4. સહઅભ્યાસ અને બાહ્ય અભ્યાસક્રમ પ્રવૃત્તિઓ 5. કમ્પ્યૂટરની પાયાની તાલીમ	35	7	7	7	7	7
3.	**મૂળભૂત પાયો :** અનુકૂલન કુશળતાઓ અને સહાયક સાધનો-ઉપકરણ વિશિષ્ટીકરણ	30	-	15	5	5	5

	ઘટકો	કામના કલાકો	સેમેસ્ટર 1	સેમેસ્ટર 2	સેમેસ્ટર 3	સેમેસ્ટર 4	સેમેસ્ટર 5
5.	**બિનવિકલાંગતા ક્ષેત્રમાં શિક્ષણકાર્ય** એસઈટીજી-01 (વિજ્ઞાન,ગણિત સામાજિક વિજ્ઞાન) શિક્ષણ કાર્ય (પ્રેક્ટિકલ) એસઈટીજી- 02 (હિન્દી, અંગ્રેજી, ગુજરાતી ભાષા) શિક્ષણકાર્ય	10		5	5	-	-
	વિકલાંગતા ક્ષેત્રમાં શિક્ષણકાર્ય એસઈટીબી-01 સંમિલિત શાળામાં વિશેષ શિક્ષણમાં શિક્ષણકાર્ય (પ્રૅક્ટિકલ) એસઈટીવી/એચ/ એમ-01 વિશિષ્ટ વિકલાંગતા ક્ષેત્રમાં શિક્ષણકાર્ય (પ્રૅક્ટિકલ)	40	6	6	6	6	16
		140	18	38	28	23	33

❒ સ્વાધ્યાયની છાપેલી સામગ્રી

સૈદ્ધાંતિક વિષયક્ષેત્રમાં સમાવેશ થતી સ્વાધ્યાયની છાપેલી સામગ્રી ઘટકોનાં સ્વરૂપમાં અને પ્રાયોગિકમાં સમાવેશ થતી સ્વાધ્યાયની છાપેલી સામગ્રી નિયમ પુસ્તિકાઓના સ્વરૂપમાં પૂરી પાડવામાં આવશે.

❒ શ્રાવ્ય અને દૃશ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમો

શ્રાવ્ય અને દૃશ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમો પૂરક છે અને તે સ્પષ્ટીકરણ અને સમજવાના મહત્ત્વના ઉપકરણો તરીકે છે. આનો ઉપયોગ સંપર્ક કાર્યસત્રો દરમિયાન જ્યારે જ્યારે આવશ્યક હશે ત્યારે કરવામાં આવશે.

❒ ઍસાઈન્મૅન્ટ અને પ્રૉજેક્ટ વર્ક અહેવાલ

આ પહેલાં દર્શાવવામાં આવેલું છે કે દરેક સૈદ્ધાંતિક વિષયક્ષેત્ર માટે ઍસાઈન્મૅન્ટ હશે. આ ઍસાઈન્મૅન્ટ અને પ્રૉજેક્ટ વર્ક અહેવાલ સંપૂર્ણ કર્યા પછી નિયત કરેલ સમયમર્યાદામાં અભ્યાસ કેન્દ્રને સુપરત કરવાના રહેશે. સમયમર્યાદા પછી સોંપવામાં આવેલ ઍસાઈન્મૅન્ટ અને પ્રૉજેક્ટ વર્કને ક્રેડિટ નહીં મળે.

સંપર્કસત્રો દરમિયાન સૈદ્ધાંતિક અને પ્રાયોગિક કસોટીઓ લેવામાં આવશે.

❒ સેમેસ્ટરની સત્રાંત પરીક્ષામાં બેસવા માટેની પાત્રતા

બી.એડ્. સ્પૅશ્યલ ઍજ્યુકેશનમાં નોંધાયેલ દરેક વિદ્યાર્થી દર છ (6) મહિને પરીક્ષામાં નીચેની શરતોને આધીન બેસવાને પાત્ર રહેશે.

1. વિદ્યાર્થીએ અભ્યાસકેન્દ્રમાં યોજેલા નિયત કરેલ સંપર્ક વર્ગોના ઓછામાં ઓછા 80 % હાજરી આપેલ હોય.
2. કાર્યક્રમ માટેની તમામ આવશ્યકતાઓ પરિપૂર્ણ કરેલ હોય.
   - બિન - વિકલાંગતા ક્ષેત્ર અને વિકલાંગતા ક્ષેત્ર એ બંનેમાં પ્રાયોગિક તાલીમ લીધી હોય.
   - નિયત કરેલ સંખ્યામાં ઍસાઈન્મૅન્ટ પૂરાં કરેલ હોય અને કેન્દ્ર પર જમા કરાવેલ હોય.
   - સંપર્ક કાર્યક્ષેત્રો દરમિયાન લેવામાં આવેલી સૈદ્ધાંતિક અને પ્રાયોગિક કસોટીઓમાં સક્રિયતા.
   - પ્રૉજેક્ટ વર્ક સંપન્ન કરેલ હોય અને અહેવાલ સુપરત કરવામાં આવેલ હોય.
   - બે સ્વૈચ્છિક શાળા વિષયોમાં અને પસંદ કરેલા વિકલાંગતા ક્ષેત્રમાં નિયત કરેલી સંખ્યાના ટીચિંગ પ્રૅક્ટિસ - પાઠ પૂરા કરેલ હોય.
3. વિદ્યાર્થીએ અભ્યાસકેન્દ્ર પર ગેરશિસ્તનું કૃત્ય કર્યું ન હોવું જોઈએ.
4. ઉપરની નિયત થયેલી શરતો પૂર્ણ કરેલ હોય તે વિદ્યાર્થીઓને જ પરીક્ષામાં બેસવાની પરવાનગી આપવાનું શક્ય બનશે.
5. વિદ્યાર્થીઓએ પોતાના ઓળખપત્ર અભ્યાસકેન્દ્ર પરથી મેળવી લેવાના રહેશે.

❐ પરીક્ષા તારીખ

કાર્યક્રમ આવશ્યકતાઓ પૂર્ણ થયા પછી વિશ્વવિદ્યાલય દર સેમેસ્ટરના અંતે પરીક્ષાઓની તારીખ જાહેર કરશે.

સફળ ઉમેદવારોનું વર્ગીકરણ

Letter Grade	Qualitative Level	Grade Point Average	Percentage Equivalent	Classification of Final Result
O	Outstanding	8.5-10.00	Above 85 (85-100)	First Class with
A+	Excellent	7.0-8.49	70.00-84.99	Distinction
A	Very Good	6.0-6.99	60.00- 69.99	First Class
B+	Good	5.5-5.99	55.00-59.99	Higher Secnond Class
B	Fair/	5.0-5.49	50.00- 54.99	Second Clss
C	Satisfactory	4.0-4.99	40.00- 49.99	Pass Class
D	Dropped/Fail	Below 4.0	Below 40	Droped?

❐ અસફળ ઉમેદવારો માટે જોગવાઈ

જે ઉમેદવારોને નાપાસ જાહેર કરવામાં આવ્યા હોય તેઓએ તેના જે વિષયક્ષેત્રોના ઘટકો (કંપોનન્ટસ)માં નાપાસ થયા હોય તે બધામાં બેસવાની પરવાનગી આપવામાં આવશે. પરંતુ સમગ્ર કોષનો સમયગાળો વીતી ગયા પછી વિદ્યાર્થીઓએ નવેસરથી પ્રવેશ મેળવવાનો રહેશે અને કોઈ પણ ક્રેડિટ આગળ ખેંચવામાં આવશે નહિ.

❑ રિ - ચેકિંગ

ઉમેદવાર પરિણામની જાહેરાત પછી ત્રીસ દિવસની અંદર જ નિયત કરેલા નમૂનાપત્રકમાં કાર્યક્રમનાં વધુમાં વધુ બે વિષયક્ષેત્રોમાં રિ-ચેકિંગ માટે અરજી કરી શકે છે.

❑ વધારાના વિશિષ્ટીકરણ માટે લાયકાત પ્રાપ્ત કરવી.

આ કાર્યક્રમમાં એક નિશ્ચિત વિશિષ્ટીકૃત ક્ષેત્રમાં સફળ થયેલા ઉમેદવારને વધારાના વિશિષ્ટીકરણો માટે પરવાનગી આપવામાં આવશે અને કોઈ એક વધારાનું વિશિષ્ટીકરણ મેળવવા માટે ઉમેદવારે લઘુત્તમ બધાં મળીને એકંદર કુલના 50 % સાથે જરૂરી વિશિષ્ટીકૃત કાર્યક્રમ પાસ કરવા માટેની તમામ આવશ્યકતાઓ પરિપૂર્ણ કરવાની રહેશે.

❑ નોંધાયેલ વ્યવસાયિક શિક્ષક તરીકે આર.સી.આઈ. પ્રમાણપત્રીકરણ :

આ બી.એડ્. સ્પૅશ્યલ ઍજ્યુકેશન કાર્યક્રમ જે બીએઓયુ અને આર.સી.આઈ. દ્વારા સંયુક્ત રીતે ઘડવામાં આવ્યો છે તે તેના સફળ ઉમેદવારો માટે વિશિષ્ટ શિક્ષણનાં ક્ષેત્રમાં કાર્ય કરવાને રિહેબિલિટેશન કાઉન્સિલ ઑફ ઈન્ડિયા પાસેથી નોંધાયેલ વ્યવસાયિક પ્રમાણપત્ર (રજિસ્ટર્ડ પ્રોફેશનલ સર્ટિફિકેટ) મેળવવાનું શક્ય બનાવશે. આ માટે વિદ્યાર્થીઓએ આર.સી.આઈને સીધી અરજી કરવાની રહેશે.

અધિ સૂચના

બી.એડ્. સ્પૅશ્યલ ઍજ્યુકેશન કાર્યક્રમ સંબંધિત કોઈ પણ માહિતી જેવી કે પ્રવેશ માટે જાહેરાત, પ્રવેશ માટે પસંદગી, સંપર્ક કાર્યક્રમ, પરીક્ષાની તારીખ, પરીક્ષાના પરિણામ માટે બીએઓયુની વેબસાઈટ - (www.baou.edu.in)ની મુલાકાત લેવી.

નીચેની બાબતો માટે અભ્યાસકેન્દ્રનો સંપર્ક કરો :

- બી.એડ્. સ્પૅશ્યલ ઍજ્યુકેશન કાર્યક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા અને પસંદગી પામેલાં વિદ્યાર્થીનું ઓળખપત્ર મેળવવા માટે.
- સંપર્ક કાર્યસત્રોના સમયપત્રક (શિડ્યુલ્સ)
- નિયત સમયમર્યાદામાં એસાઇનમેન્ટ મેળવવા તથા જમા કરાવવા.
- પરીક્ષા સંબંધિત પૂછપરછ
- પરીક્ષામાં બેસવા હોલ ટિકિટ (Hall Ticiket)
- સમયે સમયે વિશ્વવિદ્યાલય દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલી તમામ અધિસૂચનાઓ.
- કોઈ પણ શૈક્ષણિક / વહીવટી સમસ્યાના સમાધાન માટે
- નિયત સમયમર્યાદામાં સ્વાધ્યાયકાર્ય મેળવવા તથા જમા કરાવવા.

8. બી.એડ્. સ્પેશ્યલ એજ્યુકેશન અભ્યાસક્રમ માટેની સામાન્ય સૂચના

❒ અનામત :

વિશ્વવિદ્યાલય આ કાર્યક્રમ માટે અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત આદિજાતિઓ, અન્ય પછાત વર્ગો લશ્કરી/ લશ્કરી સહાયક દળોના પાલ્ય અને વિકલાંગતા ધરાવતા ઉમેદવારો માટે રાજ્ય સરકારના નિયમો અનુસાર બેઠકો અનામત રાખવામાં આવશે.

(7) અનામત અને ઓપન બેઠકો :

1. અનુસૂચિત જાતિ (SC)	-	07 ટકા
2. અનુસૂચિત જનજાતિ (ST)	-	15 ટકા
3. સામાજિક-આર્થિક પછાત વર્ગ (SEBC)	-	27 ટકા
4. બિન અનામત (OPEN)	-	50 ટકા
5. કાશ્મીરી વિસ્થાપિતો (Kashmiri Migrants)	-	01 ટકા

❒ વિકલાંગ / અંધ ઉમેદવાર માટે

(અ) વિકલાંગ ઉમેદવારો માટે કુલ બેઠકોની 3 ટકા બેઠકો ફાળવવામાં આવશે તે પૈકી 1 ટકા અંધ ઉમેદવારો માટે ફાળવવામાં આવી છે. પરંતુ આ 3 ટકા ઓપન બેઠકો, એસ.સી., એસ.ટી., સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગમાં સમાવી લેવામાં આવી છે. એટલે અનામતની કુલ ટકાવારી 49 ટકા જ રહેશે.

(બ) વિકલાંગ કક્ષાનો લાભ લેવા ઇચ્છનાર ઉમેદવારોને સિવિલ સર્જનનું ફોટા સાથેનું પ્રમાણપત્ર અરજીપત્રક સાથે અચૂક જોડવાનું રહેશે.

❒ પ્રવેશ યાદીઓની કાયદેસરતા :

જે ઉમેદવારોને પ્રવેશ આપવામાં આવ્યો હોય તેઓએ વિશ્વવિદ્યાલયે સ્પષ્ટ કરેલી નિયત તારીખ જે લાગતા વળગતા અભ્યાસકેન્દ્રને જણાવી હશે તે દિવસે અથવા તેપહેલા જોડાઈ જવું, માહિતી સમયસર મેળવવા માટે અરજી કરનારાઓએ સંબંધકર્તા અભ્યાસકેન્દ્રના સંપર્કમાં રહેવું જોઈએ.

જો ઉમેદવારોની પહેલી પસંદગીના અભ્યાસકેન્દ્રમાં કાર્યક્રમ માટેની નિયત કરેલી લઘુત્તમ સંખ્યાના ઉમેદવારો ઉપલબ્ધ ન હોય તો તેઓએ વિશ્વવિદ્યાલય દ્વારા સોંપવામાં આવેલા એક અન્ય અભ્યાસકેન્દ્રમાં પ્રવેશ લેવાનો જરૂરી રહેશે. ઉમેદવાર વિશિષ્ટીકરણનું જુદું ક્ષેત્ર જે તે તે જ શહેરના એક અભ્યાસકેન્દ્રમાં પ્રવેશ લેવાનો જરૂરી રહેશે. ઉમેદવાર વિશિષ્ટીકરણનું જુદું ક્ષેત્ર જે તે જ શહેરના અન્ય અભ્યાસકેન્દ્રમાં પ્રાપ્ય હોઈ શકે છે તેમાં એવી શરતને આધીન વિકલ્પ તરીકે પસંદ કરી શકે છે કે સંબંધકર્તા વિશિષ્ટીકરણમાં તે કેન્દ્રમાં બેઠકો પ્રાપ્ય હોય.

જો તમે હવે પછીના તરતના કાર્યક્રમમાં પ્રવેશ લેવા માંગતા હોવ તો તેઓએ હવે પછીના તરતના જ વર્ષમાં નવેસરથી અરજી કરવાની રહેશે અને પ્રક્રિયામાંથી પસાર થવાનું રહેશે.

❒ અપૂર્ણ અને મોડી અરજીઓ :

અપૂર્ણ અને મોડાં અરજીપત્રકો / પુનઃ નોંધણી પત્રકો હોય, વિષય ક્ષેત્રો ખોટાં હોય વિકલ્પ અથવા સ્વૈચ્છિક પસંદ

કરવાના વિષય હોય, ખોટી માહિતી પૂરી પાડી હોય તો સંબંધકર્તા ઉમદવારને કોઈ પણ જાણ કર્યા વગર તેઓનો ત્વરિત અસ્વીકાર કરવામાં આવશે. તેથી ઉમેદવારોને સંદર્ભ સંબંધિત ખાનાઓ કાળજીપૂર્વક ભરવાની અને માગવામાં આવેલા આવશ્યક પ્રમાણપત્રોની તમામ પ્રમાણિત નકલોના બિડાણ સાથે નિયત તારીખે અથવા તે પહેલાં યુનિવર્સિટી કાર્યાલયે રૂબરૂ અથવા ટપાલ દ્વારા મોકલવાની સલાહ આપવામાં આવે છે. આ સંદર્ભમાંકોઈ પણ પત્રવ્યવહાર ઉપર ધ્યાન આપવામાં આવશે નહિ.

❒ ફી પરત આપવી (રિફંડ) :

કોઈ પણ ફી એકવાર ભરવામાં આવ્યા પછી કોઈ પણ સંજોગોમાં પરત (રિફંડ) આપવામાં આવશે નહિ.

❒ કાનુની અધિકાર ક્ષેત્ર :

કોઈ પણ તકરારની તમામ બાબતો માટે યુનિવર્સિટીના કુલપતિશ્રીનો નિર્ણય આખરી ગણાશે. આમ છતાં કોઈ પણ દાવો જો જરૂરી હોય તો તે મૂકવા માટેનું અધિકાર ક્ષેત્ર અમદાવાદ રહેશે.

❒ અરજીપત્રક ભરવા માટે સૂચનાઓ

- તમારી પસંદગીનું અભ્યાસકેન્દ્ર પસંદ કરો (અભ્યાસકેન્દ્રોની યાદી તેમના કોડનંબર સાથે પાના નં. 23માં ટેબલમાં આપેલ છે.)
- અરજીપત્રક સુવાચ્ય અક્ષરોથી ભરવું
- જો તમે એકરાર નીચે સહી કરી ન હોય તો તમારી અરજીની પ્રક્રિયા કરવામાં આવશે નહિ.
- સમર્થન કરતા દસ્તાવેજો સાથે સંપૂર્ણ ભરેલું અરજીપત્રક બીએઓયુને મોકલશો.

❒ સામાન્ય નિયમો :

મેરિટ નક્કી કરવાની પદ્ધતિ :

આ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ લેવા માટે પ્રવેશ પરીક્ષામાં બેસવું ફરજિયાત છે અને પ્રવેશ પરીક્ષાના કુલ 100 ગુણમાંથી મેળવેલ ગુણ તથા ભારતીય પુનર્વસન પરિષદના નિયમાનુસાર ગુણભાર ગણીને ગુણવત્તાક્રમ મુજબ પ્રવેશ આપવામાં આવશે.

નોંધ : મેરિટ ગુણ સરખા થતા હોય ત્યાં તેવા કિસ્સામાં અગ્રતા ક્રમ નક્કી કરવા માટે ઉમેદવારની જન્મતારીખ ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે.

❒ અભ્યાસ કેન્દ્રની પસંદગી :

(1) યુનિવર્સિટી દ્વારા નિયત થયેલા અભ્યાસકેન્દ્રોમાં નિયત થયેલ બેઠકો પર પ્રવેશાર્થીઓને મેરિટ અનુસાર જ પ્રવેશ આપવામાં આવશે.

(2) અભ્યાસકેન્દ્રમાં અનામત બેઠકોનું પ્રમાણ જાળવવામાં આવશે.

(3) જે- તે અભ્યાસકેન્દ્રોમાં ફાળવેલ તમામ બેઠકો મેરિટ અનુસાર ભરાઈ ગયા પછી વિદ્યાર્થીઓના મેરિટના ધોરણે અન્ય અભ્યાસકેન્દ્રોમાં ખાલી રહેલી જગ્યામાં પ્રવેશ મેળવી શકાશે.

❑ પ્રવેશ પરીક્ષાની માહિતી

- આ યુનિવર્સિટીના બી.એડ્. (સ્પૅશ્યલ ઍજ્યુકેશન) અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટેની પ્રવેશ પરીક્ષા લેવામાં આવશે જેમાં આપને 100 વસ્તુલક્ષી (Objective) બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો ધરાવતી એક પુસ્તિકા અને ઉત્તર પત્ર (OMR Sheet) પરીક્ષા ખંડમાં આપવામાં આવશે.
- પ્રશ્ન પુસ્તિકામાં હેતુલક્ષી (Objective type) પ્રકારના પ્રશ્નો હોવાથી તે પ્રશ્નના ઉત્તર શબ્દો કે વાક્યોમાં લખવાના હોતા નથી પ્રત્યેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે ચાર વિકલ્પો આપવામાં આવશે. જેમાંનો માત્ર એક જ સાચો ઉત્તર શોધીને આપવાનો છે.

❑ ઉત્તર પત્રમાં માહિતી ભરવા માટેની સૂચનાઓ :

(1) આપનો પ્રવેશ ફોર્મનો ક્રમાંક લખો. આપની પરીક્ષા- પ્રવેશપત્રની સાથે આ નંબર મળતો આવતો હોવો જોઈએ. આપે આપનું સાચું નામ, પીન કોડ સાથેનું સરનામું, અને ઉત્તવહી કોડ (OMR Code) આપેલી ખાલી જગ્યામાં નોંધવાનું રહેશે. આપે શાહીથી ઉત્તરપત્ર પર આપના હસ્તાક્ષર અને તારીખ નોંધવાની રહેશે. ઉત્તરપત્ર આપેલી ખાલી જગ્યામાં નિરીક્ષકે હસ્તાક્ષર અને તારીખ નોંધેલા છે કે નહિ તેની ચોકસાઈ કરી લેશો. આપ માત્ર વાદળી અથવા કાળી બોલપેનનો જ ઉપયોગ ઉત્તરપત્રના ઉત્તરમાં નિશાની કરવા માટે કરી શકશો.

(2) ઉત્તરપત્ર પર કોઈ આડીઅવળી નિશાની કરવી નહીં. પ્રશ્નપત્રના ઉત્તરોની નોંધ ઉત્તરપત્રમાં કરવા માટે ફક્ત વાદળી અથવા કાળી બોલપેનનો જ ઉપયોગ કરવાનો રહેશે.

(3) સંખ્યાદર્શક અંકમાં આપે આપનો પ્રવેશ ફોર્મ નંબર અને પરીક્ષા કેન્દ્રનો કોડ નંબર દર્શાવવાનો રહેશે. ધારો કે આપનો પ્રવેશપત્ર નંબર 8159 ઉત્તર વહી કોડ (OMR Code B) હોય અને પરીક્ષા કેન્દ્ર નંબર 05 હોય તો આ પ્રકારની માહિતી આપને આપવામાં આવેલ ઉત્તરવહીમાં દર્શાવવાની રહેશે.

(4) દરેક પ્રશ્નની સાથે ચાર વિકલ્પો આપેલા છે જેમના ક્રમ A, B, C અને D છે. દરેક પ્રશ્નમાંથી આપ જેને સાચો વિકલ્પ માનતા હોય તેવા વિકલ્પસૂચક ક્રમ અક્ષર ધરાવતા (O)ને વાદળી અથવા કાળી બોલપેન વડે સંપૂર્ણ કાળો બનાવી દો.

(5) એક પ્રશ્નના બે ઉત્તરો આપ્યા હશે તો કોઈ ગુણ મળશે નહિ. તેથી એક જ યોગ્ય ઉત્તર પસંદ કરવાનો રહેશે.

(6) તમારે કોઈ એક પ્રશ્નની પાછળ વધુ સમય બગાડવો જોઈએ નહિ. જો તમને કોઈ પ્રશ્ન અઘરો લાગે તો તેને છોડીને બીજા પ્રશ્ન તરફ ચાલ્યા જાઓ.

❑ સરનામામાં ફેરફાર/ સુધારો :

સરનામામાં ફેરફાર કરવા માટે વિદ્યાર્થીએ યુનિવર્સિટીમાં તાત્કાલીક અરજી કરવાની રહેશે અને યુનિવર્સિટીના રેકર્ડ ઉપર જરૂરી ફેરફાર ન થાય ત્યાં સુધી જૂના સરનામે આવેલ ટપાલ/ સાહિત્ય મેળવવાની વ્યવસ્થા ગોઠવવાની રહેશે.

❑ વિદ્યાર્થી દ્વારા પત્ર વ્યવહાર :

વિદ્યાર્થીએ પોતાના અભ્યાસને લગતી કોઈ પણ બાબત અંગેનો તમામ પત્રવ્યવહાર પોતાના પૂરેપૂરા સરનામા, નોંધણી નંબર, અભ્યાસકેન્દ્રના નામ સરનામા સાથે (બી.એડ્. સ્પૅશ્યલ ઍજ્યુકેશન વિભાગ)ને ઉદ્દેશીને કરવાનો રહેશે.

❐ ગૌણ વિષયમાં ફેરફાર :

ગૌણ વિષયમાં ફેરફાર માટે અભ્યાસની સામગ્રી મળ્યાના 60 દિવસની સમયમર્યાદામાં યુનિવર્સિટી પાસેથી પુસ્તકો ફેરબદલી અંગે અરજી કરવાની રહશે.

❐ સમાંતર નોંધણી :

આ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ પામનાર પ્રવેશાર્થી 6 માસના સમાંતરે ચાલતા કોઈ પણ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ લઈ શકશે. જો કે સમાંતર સમયે ચાલતા બંને અભ્યાસક્રમોની બી.એડ્. સ્પે. ઍજ્યુકેશનના અભ્યાસક્રમમાં કોઈ અડચણ ઊભી થવી જોઈએ નહિ. જો કે આ બંને અભ્યાસક્રમોની પરીક્ષાની તારીખો સમાન હશે તો તે માટે યુનિવર્સિટી જવાબદાર રહેશે નહિ.

❐ અભ્યાસકેન્દ્ર પરિવર્તન :

એક વખત કોઈ એક અભ્યાસકેન્દ્રમાં પ્રવેશ મેળવી લીધા પછી અન્ય કેન્દ્રમાં પ્રવેશ મેળવવાનો હક્ક રહેશે નહિ અને કોઈ પણ સંજોગોમાં કેન્દ્ર બદલી આપવામાં આવશે નહિ. વિદ્યાર્થીને નજીકના કેન્દ્ર પર ફક્ત કાઉન્સેલિંગની છૂટછાટ આપવામાં આવશે. અભ્યાસ દરમ્યાન વર્કશોપ અને સ્વાધ્યાય જમા કરાવવાની કામગીરી પોતાના મૂળ અભ્યાસકેન્દ્ર ખાતે કરવાની રહેશે. આ વિશે કોઈ પણ સંજોગોમાં છૂટછાટ આપવામાં આવશે નહિ. યુનિવર્સિટી જે કેન્દ્ર ઉપર પરીક્ષા લેવાનું નક્કી કરે તે કેન્દ્ર ઉપર જ પરીક્ષા આપવાની રહેશે. વિદ્યાર્થીને જે તે વર્ષના પ્રાયોગિક કાર્ય પૂર્ણ કર્યા બાદ જ પરીક્ષામાં બેસવા મળશે.

❐ પરીક્ષા બાબતે અગત્યની સૂચનાઓ :

1. પરીક્ષા ખંડમાં કેલ્ક્યુલેટર, પુસ્તકો, સ્લાઇડ- ફૂટપટ્ટી, નોટબુક કે કોઈ પણ સ્વરૂપમાં અભ્યાસ સામગ્રી લઈ જવાની મનાઈ છે.
2. પરીક્ષા કેન્દ્રના કેન્દ્ર નિયામક અને નિરીક્ષક દ્વારા પરીક્ષાકેન્દ્ર પર આપવામાં આવેલી સૂચનાઓનું પાલન કરવાનું રહેશે. જો સૂચનાઓનો ભંગ કરવામાં આવશે તો ઉમેદવારને પરીક્ષા માટે ગેરલાયક ઠરાવવામાં આવશે.
3. જો કોઈ ઉમેદવાર બીજામાંથી નકલ (Copy) કરતાં અથવા કોઈની મદદ લેતાં કે મદદ કરતાં પકડાશે તો તેને ગેરલાયક ઠરાવવામાં આવશે.
4. પ્રશ્ન ઉત્તરપત્રિકા આપને નિરીક્ષક તરફથી આપવામાં આવશે. પરીક્ષા પૂરી થયા બાદ તુરંત જ પરીક્ષાખંડ છોડતાં પહેલાં ઉત્તરપત્ર અને પ્રશ્નપુસ્તિકા બંને નિરીક્ષકને હાથોહાથ સોંપવાના રહેશે. જો કોઈ પરીક્ષાર્થી પ્રશ્ન પુસ્તિકા અને ઉત્તરપત્ર આ રીતે પરત નહિ કરે તો તેની સામે યુનિવર્સિટી શિક્ષાત્મક કાર્યવાહી કરશે.
5. બધા જ પ્રકારનું કાચું કામ (Roughbook) પ્રશ્નપત્રમાં જ કરવાનું રહેશે. બીજા કોઈ કાગળમાં નહિ. સ્ક્રેપ કાગળ લાવવાની મનાઈ છે. પ્રશ્નોના ઉત્તર મેળવવા હાંસિયાનો ઉપયોગ કરી શકો છો. કેટલીક નિશાનીઓ કરી શકો છો અને પ્રશ્નપત્રમાં જરૂર જણાય ત્યાં લખાણ નીચે લીટીઓ પણ દોરી શકો છો.
6. સ્વયં પરીક્ષાર્થીને બદલે જો કોઈ અન્ય વ્યક્તિ પરીક્ષા આપશે અથવા કોઈ અનિચ્છનીય માર્ગ અપનાવવામાં આવશે તો યુનિવર્સિટી કોઈ પણ ઉમેદવારની પરીક્ષાના ગુણ રદ કરવાનો અધિકાર ધરાવે છે. એક સમાન ધોરણોથી પરીક્ષાનું સંચાલન કરવામાં આવે છે. યુનિવર્સિટી પરીક્ષાર્થીઓના ગુણાંકનની પ્રમાણભૂતતા ચકાસવા માટેની પ્રવિધિ સમાન ધોરણે અનુસરશે.

7. દરેક ઉમેદવારે પોતાના તાજેતરનો ફોટોગ્રાફ ચોંટાડેલ પરીક્ષા પ્રવેશપત્ર પરીક્ષામાં બેસવા માટે સાથે લાવવાનું રહેશે. ફોટોગ્રાફ સ્વ-પ્રમાણિત (attested) કરેલો હોવો જોઈએ. જો આમ કરવામાં નહિ આવે તો પરીક્ષાર્થીને પરીક્ષામાં બેસવા દેવામાં આવશે નહિ. પરીક્ષા પ્રવેશપત્ર (Hall ticket) પર નિરીક્ષક (Invigilator) ના હસ્તાક્ષર કરાવવાના રહેશે.

❒ **અરજીપત્રક ટપાલથી મોકલતા / સુપરત કરતા પહેલાં નીચેના બીડાણોની ચકાસણી કરો.**

- યોગ્ય રીતે પૂરા ભરાયેલા અરજીપત્રકમાં વિદ્યાર્થીનો ફોટોગ્રાફ લગાડીને સહી સ્વ-પ્રમાણિત કરવું જરૂરી છે.
- વર્ગ પ્રકાર પ્રમાણપત્ર જો તમે એસસી / એસટી / ઓબીસી ઉમેદવારો માટે તમારી શૈક્ષણિક લાયકાત / તેના સમર્થનમાં પ્રમાણપત્રો અને ગુણપત્રકોની પ્રમાણિત નકલ.
- રિહેબિલિટેશન કાઉન્સિલ ઑફ ઈન્ડિયાના સેતુ વિષયક્ષેત્ર (બ્રીજ કોર્સ) પ્રમાણપત્રની પ્રમાણિત નકલ જો તમે ધારણ કરતા હો.
- રિહેબિલિટેશન કાઉન્સિલ ઑફ ઈન્ડિયાના વિશિષ્ટ શિક્ષણનાં સન્માનદ પ્રમાણપત્ર (ડિપ્લોમાં ઈન સ્પૅશ્યલ ઍજ્યુકેશન)ની પ્રમાણિત નકલ જો તમે ધારણ કરતા હો.
- વિદ્યાર્થીની સહી કરાયેલું એકરાર નમૂનાપત્રક (ડિકલેરેશન ફોર્મ)

❒ **અરજી પત્રક :**

બી.એડ્. સ્પે. ઍજ્યુકેશન વિભાગ, ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી.
'જ્યોતિર્મય' પરિસર, શ્રી બાલાજી મંદિરની સામે
સરખેજ - ગાંધીનગર હાઈવે, છારોડી, અમદાવાદ - 382481
ઈ-મેઈલ - (spl.edu@ baou.edu.in.)
વેબસાઈટ (www.baou.edu.in)

સ્પે.બી. એડ્. પ્રવેશ કાર્યક્રમ

01-09-2017	શુક્રવાર	પ્રવેશ ફોર્મ (માહિતી પુસ્તિકા) વિદ્યાર્થીઓને મેળવવાની તારીખ
15-10-2017	રવિવાર	પ્રવેશ ફોર્મ સ્વીકારવાની છેલ્લી તારીખ
12-11-2017	રવિવાર	સ્પે.બી.એડ્. પ્રવેશ પરીક્ષા

પરીક્ષા સમય : 12 : 00 થી 2 : 00

01-12-2017	શુક્રવાર	બી.એડ્. પરીક્ષાના પરિણામની જાહેરાત
31-12-2017	**રવિવાર**	**પ્રથમ સત્રની શરૂઆત**

નોંધ : 1. આ સમય-પત્રકમાં વિશેષ સંજોગોમાં ફેરફારને અવકાશ છે. વેબસાઈટ તપાસતા રહેવી.

9. અભ્યાસકેન્દ્રોની માહિતી

કોડ નંબર	સંસ્થાનું નામ અને સરનામું	વિશિષ્ટીકરણ ક્ષેત્ર	ફોન નં. ફેક્સ નં. ઈ-મેઈલ સરનામું
1. 077101	બ્લાઈન્ડ પીપલ્સ એસોસિયેશન સુરદાસ માર્ગ, ડૉ. વિક્રમ સારાભાઈ રોડ, વસ્ત્રાપુર, અમદાવાદ- 380015	વી.આઈ.(VI) 40 એચ.આઈ. (HI)20 એમ.આર. (MR)20	(ઓ) : (079)- 26304070 ફેક્સ : 079- 26300106 ઈ-મેઈલ : baou77101@baou.edu.in
2. 077102	બી.એમ. ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઑફ મેન્ટલ હેલ્થ, નેહરુબ્રિજ આશ્રમ રોડ	એમ.આર. (MR) 40	(ઓ) : 079 - 26578256/57/58/59 ફેક્સ : 079-26578259 ઈ-મેઈલ : baou77102@baou.edu.in
3. 077103	ગુજરાત કેળવણી ટ્રસ્ટ સેન્ટ ઝેવિયર્સ સ્કૂલ સામે મીરઝાપુર, અમદાવાદ- 380001	એમ.આર. (MR) 40	(ઓ) : 079 2550309 ફેક્સ : 079- 25504106 ઈ-મેઈલ baou77103@baou.edu.in
4. 077104	ટ્રેનિંગ કૉલેજ ફોર ટીચર્સ ઑફ ડફ એન્ડ બ્લાઈન્ડ, ટાઈમ્સ ઑફ ઈન્ડિયા પ્રેસ સામે આશ્રમરોડ, અમદાવાદ- 380009	વી.આઈ. (VI) 20	(ઓ) 079-26586138, 26579947 ઈ-મેઈલ baou77104@baou.edu.in
5. 0770901	બ્લાઈન્ડ વેલ્ફેર કાઉન્સિલ માનદેવ રોડ, પંચમુખી હનુમાન મંદિર સામે, પી.ઓ. બોક્સ નં. 115, દાહોદ-389151	વી.આઈ. (VI) 20 એમ.આર. ((MR)20	(ઓ) 02673-221367 ફેક્સ : 02673 243389 ઈ-મેઈલ baou770901@baou.edu.in
6. 0771201	નટરાજ રિસર્ચ સેન્ટર એન્ડ ટ્રેનિંગ કૉલેજ પી.એન. આર. સોસાયટી દુઃખીશ્યામ બાપાના આશ્રમ પાસે કાળવાબીડ, ભાવનગર- 384002	વી.આઈ. (VI) 40 એચ.આઈ.(HI) 40 એમ.આર.(MR) 20	(ઓ) : 0278-3202470 ફેક્સ : 0278- 2562607 (મો) : 9824027898 ઈ-મેઈલ baou771201@baou.edu.in
7. 0771501	મેડિકલ કેર સેન્ટર ટ્રસ્ટ ચિલ્ડ્રન્સ હૉસ્પિટલ, કારેલીબાગ વડોદરા-390018	એમ.આર. (MR) 40	(ઓ) 0265-2463906 ફેક્સ : 0265- 2426272 ઈ-મેઈલ baou771501@baou.edu.in
8. 0771502	અક્ષર ટ્રસ્ટ (ટીચર ટ્રેઈનિંગ પ્રોગ્રામ) 11મો માળ કીર્તિ ટાવર કીર્તિ મંદિરની બાજુમાં તીલક રોડ, વડોદરા- 390001	એચ આઈ(HI) 40	(ઓ) 0265- 3066051 ફેક્સ : 0265- 2427522/44 (મો) : 9879455868 ઈ-મેઈલ baou771502@baou.edu.in

સંક્ષેપાક્ષરી (એબ્રેવિએશન્સ) :

વી.આઈ. (VI) - *દૃષ્ટિક્ષતિ*

એચ.આઈ. (HI) - *શ્રવણ ક્ષતિ*

એમ.આર. (MR) - *માનસિક ક્ષતિ*

નોંધ : જો કોઈ કારણોસર ઉપરોક્ત અભ્યાસકેન્દ્રોમાંથી કોઈ પણ એક કાર્ય કરતું બંધ (નિષ્ક્રિય) થાય તો તેના ઉમેદવારોને અન્ય અભ્યાસકેન્દ્રોમાં સમાવવામાં આવશે.

બી.એડ્. (સ્પેશ્યલ એજ્યુકેશન)ની પ્રવેશ પરીક્ષાનું માળખું

ક્રમ	વિગત	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
01	શૈક્ષણિક અને સામાન્ય સચેતના (સમાનતા) (Educational & General / Awareness)	20	20
02	અધ્યાપન અધ્યયન પ્રક્રિયા અને શાળા (Teaching- Learning & The School)	20	20
03	દૃષ્ટિક્ષતિ વિષયક માહિતી	20	20
04	શ્રવણક્ષતિ વિષયક માહિતી	20	20
05	માનસિકક્ષતિ વિષયક માહિતી	20	20
	કુલ	100	100

સંકેત (કોડ) સંજ્ઞાઓની યાદી

કોડ	વર્ગપ્રકાર સંકેત સંજ્ઞા
01	એસ.સી. (શિડ્યુલ કાસ્ટ અનુસૂચિત જાતિ)
02	એસટી (શિડ્યુલ્ડ ટ્રાઇબ અનુસૂચિત જનજાતિ)
03	ઓબીસી (અધર બેકવર્ડ ક્લાસ અન્ય પછાત વર્ગ)
04	વિકલાંગ જન (પીએચ / વીઆઇ / એમઆઇ)
05	સામાન્ય (જનરલ)

કોડ	જાતિ (લિંગ) સંકેત સંજ્ઞા
01	પુરુષ
02	સ્ત્રી

સેમેસ્ટર-2

કોડ	શાળા વિષયક સંકેત સંજ્ઞા
04	વિજ્ઞાન
05	ગણિત (મેથેમેટિક્સ)
06	સમાજવિદ્યા

સેમેસ્ટર-3

કોડ	શાળા વિષયક સંકેત સંજ્ઞા
01	હિન્દી
02	અંગ્રેજી
03	પ્રાદેશિક ભાષા (ગુજરાતી)

કોડ	વિકલાંગતા ક્ષેત્ર સંકેત સંજ્ઞા
01	દૃષ્ટિ ક્ષતિ - વિઝ્યુઅલ ઇમ્પેરમેન્ટ- વી.આઇ.
02	શ્રવણ ક્ષતિ - હીયરિંગ ઇમ્પેરમેન્ટ - એચ.આઈ.
03	માનસિક ક્ષતિ મેન્ટલ રિટાર્ડેશન - એમ.આર.

કોડ	સમુદાય વિષય સંકેત સંજ્ઞા
01	શહેરી
02	ગ્રામીણ

ASSOCIATION OF INDIA UNIVERSITIES
AIU HOUSE, 16 KOTLA MARG, NEW DELHI - 110 002

Phones : 3312305, 3313390
3310059, 3312429

Gram : ASINGU
Telex : 31 66180 AIU IN
Fax : 011-3315105
No. EV/II(449)/94/176915-177115

January 14, 1994

The Registrar(s)
Member Universities

Sub: RECOGNITION OF DEGREES/DIPLOMAS OPEN UNIVERSITIES

Dear Sir,

The Standing Committee at its 237th meeting held at Utkal University and the 68th Annual Session of the AIU and in December, 1993 at the University of Delhi have decided in principle that the Degrees of the Open Universities be recognised in terms of the following resolutions:

"Resolved that the examinations of one university should be recognised by another on a reciprocal basis, provided that the entrance qualification, duration of course and the general standard of attainment are similar to those prescribed by the recognised university."

"Further resolved that in case of Degrees awarded by Open Universities, the conditions regarding entrance qualifications and duration of the course be relaxed provided that the general standard of attainment are similar to those prescribed by the recognised university."

The decision is brought to the notice of the Universities for favour of appropriate action in the matter. The additional information, if required in this behalf, may kindly be obtained from the Registrars of the Universities directly.

Thanking you,

Yours faithfully,
Sd/-
(K.C. KALRA)
Joint Secretary

भारतीय पुनर्वास परिषद्
(सामाजिक न्याय और अधिकारिता मंत्रालय, भारत सरकार के अधीन एक सांविधिक निकाय)
REHABILITATION COUNCIL OF INDIA
(A Statutory Body under the Ministry of Social Justice and Empowerment)

सं०/No. 7-79(BAOU)/2003/RCI/ 27 Speed Post दिनांक/Date 7th March, 2006

Dr. Amarpali M Merchant
Vice – Chancellor
Dr. Babasaheb Amdebkar Open University
9, Govt. Bangalows,
Near Dafnala Shahibang
Ahmedabad – 380 003

Dear Dr. Merchant,

I am happy to receive your confirmation regarding starting of B.Ed (SE-DE) & PGPD programmes from the current session itself. The institutions approved by the Rehabilitation Council of India for conducting the Special Education Programme in vernacular language is enclosed. The total number of seats for the current year for B.Ed special education is 380 and for PGPD is 120.

May I request you that before sanctioning these seats to these institutions, it may be clearly mentioned that from the next batch they will not conduct the programme under MP BHOJ Open University. They have to also promise that till the tenure of those candidates who have appeared under MPBOU scheme is not final, they will continue to conduct the classes and facilitate in conducting examination of such students.

With regards.

Yours faithfully

(Dr. J.P.Singh)
Member Secretary

Encl:- List of the Study Centres

बी – 22, कुतुब इंस्टीट्यूशनल एरिया, नई दिल्ली – 110 016
B - 22, Qutub Institutional Area, New Delhi - 110 016
Ph.: 011-2653 2408, 2685 6892, 2653 2384, 2653 4287, Fax : 011-2653 4291
E-mail : rehadstd@ndc.vsnl.net.in E-mail : rehabstd@nde.vsnl.net.in
Visit us at :- www.rehabcouncil.nic.in

राष्ट्रीय अनुसूचित जाति वित्त एवं विकास निगम
(भारत सरकार का उपक्रम)
National Scheduled Castes Finance and Development Corporation
(A Govt. of India Undertaking)

NO.NSFDC/PROJ(Cdn.)/62(Vol.II) 8458 21 May, 2010

The Convener,
Scheduled Castes Students Cell,
Dr. Babasaheb Ambedkar Open University,
9, Govt. Bangalow Dafnala,
Shahibaug,
Ahmedabad-380 003

Sub : Educational Loan Scheme of NSFDC

Sir,

National Scheduled Castes Finance and Development Corporation (NSFDC), an ISO 9001:2000 Certified Company, and a Public Sector Undertaking under the Ministry of Social Justice & Empowerment, Government of India functions for promoting economic development of Scheduled Caste population living below Double the Poverty Line (DPL) limits (Presently Annual Family Income of Rs. 40,000/- in rural areas and Rs.55,000/- in urban area). NSFDC provides loans at concessional interest rates through the State Channelising Agencies (SCAs) which are mostly the State Scheduled Castes Development Corporations, for the self employment ventures of the target group. NSFDC also sponsors Skill & Entrepreneurial Development Training Programmes in potential areas for the unemployed youth of the target group. For more information of NSFDC, kindly visit our site www.nsfdc.nic.in .

2. NSFDC has recently launched its Educational Loan Scheme (ELS) to extend loans upto Rs.7.50 lakh in India and upto Rs.15.00 lakh for study abroad to eligible SC Students at an interest rate of 5% p.a. (1% rebate for women) for pursuing full time professional/technical education. Copy of the ELS is enclosed for your information. It is requested that adequate publicity of ELS may kindly be arranged for the prospective students of the SC target group so that they may become aware of the facilities for them. In case, any applicant or student wishes to avail benefit under the scheme, he/she may contact the concerned State Channelising Agency of NSFDC and submit application for loan. The names, addresses and contact phone nos. of the SCAs are available on the website of NSFDC.

Yours sincerely,

(M.A.QADRI)
GENERAL MANAGER

Encl : As above.

पंजीकृत एवं प्र. का. : 14वीं मंजिल, स्कोप मीनार, कोर 1 और 2, लक्ष्मी नगर जिला केन्द्र, लक्ष्मी नगर, दिल्ली–110092
Regd. & H. O. : 14th Floor, Scope Minar, Core 1 & 2, Laxmi Nagar District Centre, Laxmi Nagar, Delhi-110 092
दूरभाष / Tel : 22054391, 22054392, 22054394, 22054396 फैक्स / Fax : 22054395, 22054349
e-mail : nsfdc@satyam.net.in • website : www.nsfdc.nic.in

नेशनल हैन्डीकैप्ड फाइनैन्स एण्ड डिवैल्पमेन्ट कार्पोरेशन
(निःशक्तता कार्य विभाग, सामाजिक न्याय एवं अधिकारिता मंत्रालय, भारत सरकार)

National Handicapped Finance and Development Corporation
(Department of Disability Affairs, Ministry of Social Justice & Empowerment, Govt. of India)

Harsh Bhal, I.E.S.
Chairman & Managing Director

D.O.No. NHF/2/22/Sch/NF/Advt./2010/2238
Dated: 14.06.2013
17

Sub: 2000 Scholarships for the Students with Disabilities.

Dear Major General (Retd.) Ian Cardozo,

As you are aware that National Handicapped Finance and Development Corporation (NHFDC) is implementing two schemes of Scholarship for Ministry of Social Justice & Empowerment, Govt. of India for the students with disabilities. Under these schemes, 2000 new scholarships are provided every year for pursuing higher/professional/technical courses.

For both the Schemes, students may apply online at NHFDC's website (www.nhfdc.nic.in). The brief details are as follows:-

(i) **Scholarship Scheme (Trust Fund):** Under this scheme, 1500 Scholarships are provided to eligible differently-abled students for Degree and Post Graduate level professional and technical courses from recognized institutions in India. The students may apply online (www.nhfdc.nic.in) any time in academic year and submit hard copy of the application duly recommended by head of the institution/college along with attested copy of requisite documents. The Scholarship amount ranges up to 1.50 lacs depending upon course fee, maintenance allowance, books & stationary allowance and aids & appliances of student.

(ii) **Scholarship Scheme (National Fund):** Under this scheme, 500 Scholarships are provided in a year to the students with disabilities for pursuing Post Matric professional and technical courses of more than one year duration. The students may apply online (www.nhfdc.nic.in) and submit hard copy of the application duly recommended by head of the institution/college along with attested copy of requisite documents from 1st July, 2013 to 31st August, 2013.

The details of scheme are available on NHFDC's website www.nhfdc.nic.in. The copy of advertisement at Annexure-I, Scholarship Scheme (Trust Fund) at Annexure-II and Scholarship Scheme (National Fund) at Annexure-III for the students with disabilities is enclosed herewith, for ready reference.

I would, therefore, request you to kindly issue necessary instructions to the offices/colleges/institutions to give wider publicity to the scholarship schemes for the benefit of students with disabilities. You may also consider to provide a link in the websites of your department/organization/other departments to the above mentioned website of NHFDC.

With regards,

Yours sincerely,

(Harsh Bhal)

12134/CA
24.6.13

Major General (Retd.) Ian Cardozo
Chairman,
Rehabilitation Council of India,
B-22, Qutab Institutional Area,
New Delhi – 110 016

रेडक्रॉस भवन, सेक्टर-12, फरीदाबाद 121 007
दूरभाष 0129-2287513 फैक्स 0129-2284371

Red Cross Bhawan, Sector-12, Faridabad 121 007
Phone 0129-2287513, Tele/Fax : 0129-2284371
email : nhfdc97@gmail.com Website: www.nhfdc.nic.in

IS/ISO 9001:2008 Certified

U.P.C

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

'જ્યોતિર્મય' પરિસર, શ્રી બાલાજી મંદિરની સામે,

સરખેજ- ગાંધીનગર હાઈવે, છારોડી, અમદાવાદ- ૩૮૨૪૮૧

પરીક્ષા પ્રવેશપત્ર (Hall Ticket)

તા.

પ્રતિ,

____

____

____

____

તમે જે શાળામાં હાલ નોકરી કરો છો તે શાળાના આચાર્ય દ્વારા સહી અને સિક્કા સાથે પ્રમાણિત કરેલ તાજેતરનો પાસપોર્ટ સાઈઝનો ફોટો

ફોર્મ નંબર :

વિષય : બી.એડ્. સ્પૅશ્યલ ઍજ્યુકેશન દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિ કાર્યક્રમની પ્રવેશ પરીક્ષા બાબત

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ દ્વારા બી.એડ્. સ્પૅશ્યલ ઍજ્યુકેશન દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિ કાર્યક્રમની પ્રવેશ પરીક્ષા અન્વયે આપે કરેલ ઉમેદવારી સંદર્ભે આપને આ ઉપર દર્શાવેલ બેઠક ક્રમાંક અનુસાર નીચે દર્શાવેલ તારીખ, સમય અને સ્થળ આપને સ્વ-ખર્ચે હાજર રહેવા જણાવવામાં આવે છે.

પરીક્ષા કેન્દ્ર :	શ્રીમતી એમ. એન. કે. દલાલ એજ્યુકેશન કૉલેજ ફોર વિમેન (દલાલ કૉલેજ, પાલડી) વી. એસ. હોસ્પિટલ પાછળ, કૉંગ્રેસભવનની બાજુમાં, એલિસબ્રિજ, અમદાવાદ-380006
પરીક્ષા તારીખ અને વાર : 05-11-2017 રવિવાર	પરીક્ષાનો સમય : બપોરે : 12.00 થી 2.00 પરીક્ષા ખંડમાં ઉપસ્થિત થવાનો સમય સવારે 11.45 કલાક

નીચેની વિગતો ઉમેદવારે પરીક્ષા ખંડમાં ભરવી

તારીખ, વાર અને સમય	(OMR) ઉત્તરપત્ર ક્રમાંક	ઉમેદવારની સહી	નિરીક્ષકની સહી
બપોરે 12.00 થી 2.00			

પાછળ છાપેલ ઉમેદવારો માટેની સૂચનાઓ આપે ધ્યાનપૂર્વક વાંચીને તેનો ચૂસ્તપણે અમલ કરવાનો રહેશે.

પ્રવેશપત્ર ભરવા અંગેની અગત્યની સૂચનાઓ.

- પ્રવેશપત્ર ભરવા માટે નમૂનાનું ફોર્મ સામેલ છે જે પ્રમાણે ઉમેદવારે તેની વિગતો ભરવાની રહેશે.
- પ્રવેશપ્રક્રિયા સંપૂર્ણપણે કમ્પ્યૂટરરાઇઝ હોઈ પ્રવેશપત્ર કાળજીપૂર્વક ભરવા વિનંતી.
- પ્રવેશફોર્મ વિતરણની તારીખ :
- પ્રવેશફોર્મ ભરીને પરત કરવાની છેલ્લી તારીખ :
- પ્રવેશપરીક્ષા તારીખ :
- સ્થળ : શ્રીમતી એમ. એન. દલાલ ઍજ્યુકેશન કૉલેજ ફોર વિમેન, વી. એસ. હૉસ્પિટલ પાછળ, કૉંગ્રેસ ભવનની બાજુમાં ઍલિસબ્રિજ, અમદાવાદ - 380006 (મો. નં. 9978408920)
- સમય : સવારે 12-00 થી 2-00
- બી.એડ્. (સ્પૅશ્યલ ઍજ્યુકેશન) ની મેરિટ યાદીની જાહેરાત યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ (www.baou.edu.in) પર જાણ કરવામાં આવશે. જેની અલગથી કોઈ જાણ કરવામાં આવશે નહીં.

નોંધ : વિદ્યાર્થીએ બી.એડ્. પ્રવેશ પરીક્ષા વખતે હોલ ટિકિટ સાથે રાખવી ફરજિયાત છે.

ઉમેદવારો માટેની સૂચનાઓ

(આ તમામ સૂચનાઓ અવશ્ય વાંચી અમલ કરવા ઉમેદવારોને સૂચના આપવામાં આવે છે.)

1. આ પરીક્ષા આપનો પ્રવેશ યુનિવર્સિટીની જાહેરખબર અને તેને સંબંધિત સૂચનાઓને આધારે આપના તરફથી ભરીને મોકલવામાં આવેલ અરજીપત્રકમાંની વિગતો અને તે હેઠળના સોગંદનામાના ખરાપણાને આધીન રહીને આપવામાં આવે છે.

2. જો આપ નિયત થયેલ લાયકાતો પરિપૂર્ણ કરતા ન હોય તો આ પત્રને રદ થયેલ સમજી પરીક્ષામાં નહીં બેસવા આપને સલાહ આપવામાં આવે છે.

3. પ્રવેશપત્ર અવાચ્ય, ક્ષતિયુક્ત જણાય તો યુનિવર્સિટીનો સંપર્ક સાધી જરૂરી સુધારા સહિતનો પ્રવેશપત્ર કચેરી સમય દરમ્યાન મેળવી લેવો.

4. પરીક્ષાખંડમાં ઉપસ્થિત થવા માટે આપનો પ્રવેશ અને હાજરીપત્ર પોતાનો ફોટો ચોંટાડી અચૂક સાથે લાવવા. અન્યથા આ પરીક્ષામાં બેસવા દેવામાં આવશે નહીં.

5. પરીક્ષામાં હાજરી આપતી વખતે ઓળખ માટે - ઈલેકશન કાર્ડ, ડ્રાઈવિંગ લાયસન્સ, પાનકાર્ડ કે સ્કૂલ કૉલેજનું ફોટાવાળું ઓળખપત્ર સાથે રાખવાનું રહેશે કે નિરીક્ષક માંગે ત્યારે બતાવવાનું રહેશે.

6. આ પરીક્ષા પ્રશ્નપત્રની ઉત્તરપત્ર OMR (ઓપ્ટિકલ માર્ક રીડિંગ) પદ્ધતિની રહેશે. ઉમેદવારોએ તેમના બેઠક ક્રમાંક તથા પ્રશ્નો પૈકી સાચા જવાબ સામે Oમાં બ્લ્યુ / બ્લેક બોલપોઈન્ટ પેનથી સંપૂર્ણ ● આ પ્રમાણે ઘૂંટીને દર્શાવવાના રહેશે.

7. OMR પદ્ધતિથી ઉત્તરપત્રમાં જવાબ લખતાં પહેલાં તે અંગેની સૂચનાઓ અચૂકપણે વાંચવી, પછી જ જવાબ લખવા. OMR ઉત્તરપત્રમાં સ્વહસ્તે નામ, સરનામું અંગ્રેજી કેપિટલ અક્ષરમાં જ લિંગ અંગ્રેજી કેપિટલ અક્ષર તેમજ આંકડામાં અને OMR પદ્ધતિમાં સૂચવ્યા મુજબ અચૂક દર્શાવવાના રહેશે. આ સિવાય અન્ય કોઈ લખાણ કે ઓળખચિહ્ન કરવા નહીં અન્યથા ક્ષતિયુક્ત OMR ઉત્તરપત્ર રદ ગણીને કમ્પ્યૂટર ચકાસશે નહીં જેની જવાબદારી ઉમેદવારની રહેશે.

8. નિર્ધારિત પરીક્ષા સમય કરતાં 45 મિનિટ અગાઉ આપે આપની બેઠક પર હાજર થવાનું રહેશે.

9. બિન અધિકૃત પુસ્તકો, કાગળ, સાહિત્ય તથા પેજર, મોબાઈલ, કેલક્યુલેટર વગેરે જેવા કોઈપણ વિજાણું સાધનો રાખવા નહીં જો આવી વસ્તુઓ આપની પાસેથી મળી આવશે તો આપોઆપ આપ ગેરલાયક ઠરશો, તેમજ આવી વસ્તુઓ જપ્ત કરવામાં આવશે. આ સૂચનાનો ભંગ કરનાર ઉમેદવાર શિસ્તભંગના પગલાંને પાત્ર ઠરશે.

10. પરીક્ષા શરૂ થયા પછીથી પ્રવેશ મળી સકશે નહીં તથા આ હેતુલક્ષી પરીક્ષા હોવાથી પ્રશ્નપત્ર લખવાનો સમય પૂરો ન થાય ત્યાં સુધી પરીક્ષાખંડ છોડી શકાશે નહીં.

11. ઉત્તરપત્રમાં લખવા માટે ભુરી અથવા કાળી (બ્લેક) બોલ પોઈન્ટ પેનનો ઉપયોગ કરવો.

12. ઉમેદવારે પરીક્ષાની શરૂઆતમાં હાજરીપત્રકનું અડધિયું તેમજ પરીક્ષા પૂર્ણ થયેથી ઉત્તરપત્ર (OMR Sheet), પરીક્ષા ખંડના નિરીક્ષકશ્રીને પરત સોંપ્યા બાદ જ પરીક્ષાખંડ છોડવાનો રહેશે. તેમ ન કરનાર ઉમેદવારને પરીક્ષામાં ગેરલાયક ઠરાવવામાં આવશે અને તેવા ઉમેદવાર સામે કાયદેસરની કાર્યવાહી યુનિવર્સિટી દ્વારા કરવામાં આવશે. પરીક્ષા પૂર્ણ થયેથી ઉમેદવાર પ્રશ્નપત્રનો ઉપરનો અડધો ભાગ તેમજ પ્રશ્નપત્ર પોતાની પાસે રાખી શકશે.

13. આપ નકલ કરતાં ગેરરીતિ / ગેરશિસ્ત આચરતાં જણાશો તો આપ શિક્ષાત્મક કાર્યવાહીને પાત્ર ઠરશો.

14. પ્રશ્નપત્રમાં કુલ - 100 પ્રશ્ન રહેશે. દરેક પ્રશ્ન-1 ગુણનો રહેશે.

ઉપરની સૂચનાઓમાંથી કોઈપણ સૂચનાનું પાલન ઉમેદવાર તરફથી કરવામાં નહીં આવે તો તેની ઉત્તરવહી ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે નહીં.

(B.Ed.(SEDE) - 2017) પ્રવેશપત્ર મૂલ્ય - રૂા. 700/-

ડો. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

પ્રવેશ માટે અરજીપત્રક

ફોર્મ નં. [ ]

બી.એડ. વિશિષ્ટ શિક્ષણ - દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિ કાર્યક્રમ (બી.એડ્. એસઈડીઈ)

નોંધ : ફોર્મની વિગતો અંગ્રેજી કેપિટલ અક્ષરોમાં જ ફક્ત કાળી શાહીવાળી બોલપેનથી જ ભરવી.

વિદ્યાર્થીનો ફોટોગ્રાફ (3.5 સેં.મી. - 4.5 સેં.મી.) જોડો અને તેને પોતાની સહી કરી સ્વ-પ્રમાણિત કરો.

1. કાર્યક્રમ સંકેતસંજ્ઞા : બી.એડ્. (સ્પેશ્યલ એજ્યુકેશન) - 2017
2. કાર્યક્રમ ફી : /-
3. ઉમેદવાર જ્યાં પ્રવેશ મેળવવા ઈચ્છે છે તે પસંદગીના ક્રમમાં અભ્યાસકેન્દ્રની સંકેતસંજ્ઞા (Code) (એવું અભ્યાસકેન્દ્ર પસંદ કરો જ્યાં તમારી પસંદગીનું વિકલાંગતા ક્ષેત્રનું અભ્યાસકેન્દ્ર હોય)

   પ્રથમ પસંદગી [0][ ] દ્વિતીય પસંદગી [0][ ] તૃતીય પસંદગી [0][ ]
4. શાળા વિષયો જે ઉમેદવાર પસંદ કરવા માંગે છે તેમની સંકેતસંજ્ઞાઓ (Code) (જે લાગુ પડતી હોય તેનો નંબર લખો.)

   પ્રથમ વર્ષ [0][ ] દ્વિતીય વર્ષ [0][ ]
5. વિકલાંગતા ક્ષેત્રો જેમાં ઉમેદવાર વિશિષ્ટીકરણ માંગે છે :

   સાંકેતિક અંક (Code) [0][ ] સાંકેતિક નામ (HI, VI, MR) [0][ ]
6. અટક :
7. નામ :
7. પિતાનું નામ / પતિનું નામ / માતાનું નામ : (જે નહીં હોય તે ચેકો)
8. જન્મતારીખ : તારીખ [ ][ ] માસ [ ][ ] વર્ષ [ ][ ][ ][ ]
9. જાતિ (લિંગ) સંકેતસંજ્ઞા : [ ][ ]
10. સમુદાય સંકેતસંજ્ઞા : [ ][ ]
11. વર્ગપ્રકાર સંકેતસંજ્ઞા (જ્ઞાતિ) : [ ][ ]
11. (A) પત્રવ્યવહાર માટેનું સરનામું :

    (પોસ્ટ બોક્ષ નં. આપશો નહીં, સરનામાનાં દરેક શબ્દ એકમ પછી એક ખાનું ખાલી છોડો દા.ત. ઘરનં., શેરીનું નામ, ઈ.)

    પીન કોડ [ ][ ][ ][ ][ ]

    (B) ટેલિફોન / મોબાઈલ નં.

    (C) ફેક્ષ નં.

    (D) ઈ-મેઈલ નં.

12. શૈક્ષણિક લાયકાત : (ગુણપત્રક સાથે પ્રમાણપત્રો / પદવીઓની નકલો જોડવી)

પાસ કરેલી પરીક્ષા	પાસ કર્યાનું વર્ષ	વિષયો	મેળવેલા ગુણ ટકાવારીમાં (%)	બૉર્ડ / યુનિવર્સિટી
1. મેટ્રિક્યુલેશન (SSC)			.	
2. ઉચ્ચતર માધ્યમિક (HSC)			.	
3. સ્નાતક કક્ષા			.	
4. સ્નાતકોત્તર કક્ષા			.	
5. અન્ય				

13. હું નીચેની શરત / તો પૂરી કરું છું (જે લાગુ પડતી હોય તેને '✓' નિશાની કરો)

(i) હું પોતે વિકલાંગ વ્યક્તિ છું. : ☐

(ii) હું વિકલાંગ બાળકની / નો માતા / પિતા છું : ☐

(iii) આર. સી. આઈ. માન્ય કોઈ એક લાયકાત ધરવનાર : ☐
(માહિતી પુસ્તિકામાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે)

અરજી કરનારનો એકરાર

આથી હું એકરાર કરું છું કે જેમાં હું પ્રવેશ માગુ છું તે કાર્યક્રમ માટેની પાત્રતાની શરતો મેં વાંચેલી છે અને સમજી લીધેલી છે. મેં લઘુત્તમ માન્યતાના ધોરણોની પૂર્તતા કરી છે અને આ સંબંધમાં મેં આવશ્યક માહિતી પૂરી પાડી છે. કોઈ માહિતી ખોટી અથવા ગેરમાર્ગે દોરતી હોવાનું માલૂમ પડે તો તે પ્રસંગમાં મારી ઉમેદવારી વિશ્વવિદ્યાલય દ્વારા કોઈ પણ સમયે રદ થવાને જવાબદાર ઠરશે અને મારા દ્વારા વિશ્વવિદ્યાલયને ચૂકવેલી કોઈપણ ફઈ પરત (રિફંડ) મેળવવાને હું હકદાર રહીશ નહીં.

તારીખ : .... ઉમેદવારની સહી ....

<u>ફક્ત બીએઓયુ કાર્યાલયના ઉપયોગ માટે જ</u>

અરજીપત્રક મળ્યું : | ટપાલથી | હાથોહાથ |

નમૂનાપત્રક મળ્યાની તારીખ : ....

પાત્રતા છે / પાત્રતા નથી : ....

અરજીપત્રક મેળવનાર અધિકારીની સહી : ....

Spl. B.Ed. Online ફોર્મ ભરવા માટેની સામાન્ય સૂચનાઓ

Spl.B.Ed. અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા ઈચ્છતા ઉમેદવારે સૌ પ્રથમ માહિતી પુસ્તિકાના પાછળનાં કવર પેઈજ પર ચોંટાડેલ બ્રાઉન હોલો સ્ટીકર ધ્યાનપૂર્વક ખોલવું જેથી નીચે ઓનલાઈન રજીસ્ટ્રેશન માટેના યુઝરનેઈમ અને પાસવર્ડ મળશે. આ યુઝરનેઈમ-પાસવર્ડની મદદથી પ્રવેશાર્થીએ ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ www.baou.edu.in પર આપેલ બી.એડ્. ઓનલાઈન એન્ટ્રન્સ ટેસ્ટ એપ્લીકેશન લીંક પર સૂચનાઓને અનુસરીને રજીસ્ટ્રેશન કરવું. અને ક્રમબદ્ધસોપાનોમાં અરજીની કાર્યવાહી પૂરી કરવી.

(1) રજીસ્ટ્રેશન ફોર્મની એન્ટ્રી Mozilla બ્રાઉઝરમાં જ કરવાની રહશે.

(2) રજીસ્ટ્રેશન શરૂ કરતા પહેલા શૈક્ષણિક લાયકાત માટેનાં તથા અન્ય જરૂરી તમામ Documents સ્કેન કરી યોગ્ય Sizeમાં સોફ્ટકોપીમાં સાથે રાખવા

(3) પરીણિતબહેનોએ લગ્ન પછીના નામ અંગેની ગેઝેટની કોપી હોય, તોજ બદલાયેલ નામથી રજીસ્ટ્રેશન કરવું. જો તે ન હોય તો શૈક્ષણિક લાયકાત દર્શાવતી માર્કશીટમાં દર્શાવેલ નામથીજ રજીસ્ટ્રેશન કરવું.

(4) Online Registration કરતી વખતે કોઈ પણ પ્રકારની સમસ્યા જણાય કે ક્ષતિથાય તો spl.edu@baou.edu.in ઈ-મેઈલ ID પર Screen-Shot, Mobile No. User name અને Password સાથેનો ઈ-મેઈલ કરવો. થયેલ સમસ્યા જણાવવી જેથી તેનો ઉકેલ મળી શકે.

(5) Online Registrationની પ્રક્રિયા સરળ છે. જે સ્વયં કરવી. જરૂર લાગે તોડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી અમદાવાદખાતે વિનામૂલ્યે Online Registrationની સહાય મળશે.

Steps

Steps (1) Online Registration પર કલીક કરવું. જે પેજ ખુલે તેમાં સૂચના મુજબનામ, જાતિ અને વિષયની વિગતો ભરવી. આ વિગતોએકવારસબમીટકર્યા પછી બદલી શકાશે નહિ, તેથી ધ્યાનપૂર્વક લખી યુઝરનેઈમ અને પાસવર્ડ આપીને સબમીટ કરો.આપેલ મેનુમાં "Sign-in" પર ક્લિક કરી યુઝરનેઈમ અને પાસવર્ડ આપવો.

Steps (2) Sign-in કર્યા પછી Form Entry પર ક્લિક કરી દરેક વિગત કેપિટલ લેટર્સમાં ભરવી.

Steps (3) Upload Documents મેનુમાં જઈ નીચે મુજબમાં Documents Upload કરવા. ધ્યાનમાં રાખો કે Documents ની Size વધુ હશે, તો તેને Resize કરી પછી Upload કરવા.

1. પાસપોર્ટ સાઇઝનો ફોટો
2. ઉમેદવારની સહી
3. શાળા છોડ્યાનું પ્રમણપત્ર
4. સ્નાતક ડિગ્રીની માર્કશીટ (B.A./ B.COM./B.SC./B.E.)
5. અનુસ્નાતક ડિગ્રીની માર્કશીટ (M.A./M.COM./M.SC./M.E.)
6. RCI માન્ય ડિપ્લોમાં કોર્સની માર્કશીટ
7. દિવ્યાંગ હોવા અંગેનું પ્રમાણપત્ર(PH) (જો લાગુ પડતું હોય તો)
8. દિવ્યાંગ વ્યક્તિના માતા-પિતા (જો લાગુ પડતું હોય તો બાળકનું પ્રમાણપત્ર જોડવું)
9. કાસ્ટ સર્ટિફિકેટ (SC/ST/SEBC)

Steps (4) ડોક્યુમેન્ટસ અપલોડ કર્યા બાદ ઉમેદવારે સ્ક્રીન પર પોતે ભરેલ ફોર્મની વિગત જોવા મળશે. જો કોઈ સુધારો કરવો હોય તો Edit option પર ક્લિક કરી સુધારો કરવો. માહિતી યોગ્ય હોય તો Final Submission પર ક્લિક કરવું.

Steps (5) Final Submission પછી Print Form વિકલ્પ પર ક્લિક કરવાથી તમે ભરેલ ફોર્મ PDF ફોરમેટમાં જનરેટ થશે, જે save કરવું અને તેની પ્રિંટ કાઢવી

Steps (6) પ્રિંટ કરેલ ફોર્મની સાથે ઉપર જણાવેલ તમામ ડોકયુમેન્ટસની Self attested (સ્વયં પ્રમાણિત) કરી, કોપીનું બીડાણ કરી ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી,અમદાવાદ સ્વખર્ચેSpl.B.Ed. વિભાગ પર રૂબરૂ અથવા રજીસ્ટર્ડ પોસ્ટથી સમયસર પહોચે તે રીતે મોકલી દેવું.

- Spl.B.Ed. પ્રવેશમાહિતીપુસ્તિકા સાથે આપવામાં આવેલ કવરમાંસ્પે.બી.એડ્. પ્રવેશ ફોર્મ અને નીચે મુજબ પ્રમાણપત્રો મુકી યુનિવર્સિટી ખાતે પોસ્ટ/રૂબરૂ જમા કરાવવા.
- RCI માન્ય અભ્યાસક્રમનું ગુણપત્રક, ગ્રેજ્યુએટ, પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ માર્કશીટ જાતિનું પ્રમાણપત્ર, દિવ્યાંગ(PH 60% વિકલાંગતાનું) પ્રમાણપત્ર, LC વગેરે સાથે બીડાણમાં મૂકવા.
- પ્રવેશ પરીક્ષા અને અન્ય સૂચનાઓ માટે નિયમિત રીતે યુનિવર્સિટી વેબસાઈટ www.baou.edu.in <http://www.baou.edu.in> જોવા વિનંતી